

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-04-12
meddelad i
Nacka strand

Mål nr M 4212-17

SÖKANDE

Scania CV AB, 556084-0976
151 87 Södertälje

Ombud: Susanne Åberg Witt-Strömer
Alrutz' Advokatbyrå AB
Box 7493
103 92 Stockholm

SAKEN

Tillstånd till ändrad verksamhet vid Scania CV AB:s anläggning i Södertälje

AnläggningsID i miljöboken: 798
Koordinatorer (SWEREF99): N 6562123, E 651140

DOMSLUT

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Scania CV Aktiebolag tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att vid bolagets anläggning i Södertälje på kvarteret Lastbilen anlägga och driva ett nytt gjuteri samt att i detta årligen gjuta maximalt 90 000 ton smält järn. Det befintliga gjuteriet får, under intrimningen av det nya gjuteriet, drivas vidare under en övergångsperiod från det att produktionen i det nya gjuteriet påbörjats. Produktionen i det befintliga gjuteriet får under denna period uppgå till maximalt 30 000 ton smält järn. Den sammanlagda produktionen i det befintliga och det nya gjuteriet får under denna period uppgå till maximalt 90 000 ton smält järn.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen godkänner den i målet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Dok.Id 533992

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00–16:30

Villkor

Den ansökta verksamheten ska, med undantag av villkor 4, omfattas av de villkor som fastställts i mark- och miljödomstolen den 20 maj 2016 i mål M 3986-15 (vilka redovisas nedan under rubriken BAKGRUND, TIDIGARE BESLUT). Villkor 4 ska ha följande lydelse.

4. Utsläpp av luktande ämnen ska inkapslas och avventileras, eller reduceras på annat sätt, så att de inte leder till olägenheter i omgivningen.

Igångsättningstid

Den ansökta verksamheten ska ha satts igång senast fem år från det att domen vunnit laga kraft.

Verkställighetsförordnande

Tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

BAKGRUND, TIDIGARE BESLUT

Scanias verksamhet i Södertälje har bedrivits sedan 1891. Vid anläggningen finns ett mindre järngjuteri och verkstäder för bearbetning av artiklar för drivlinekomponenter, som axlar, växellådor och motorer, vilka också monteras till färdiga komponenter. Vidare slutmonteras chassier för lastbilar och bussar. Scania bedriver även forsknings- och utvecklingsverksamhet på anläggningen, vartill också hör motorprovning och provbaneverksamhet.

Mark- och miljödomstolen har den 20 maj 2016 i mål M 3986-15 lämnat Scania tillstånd till befintlig och utökad verksamhet vid anläggningen för tillverkning av motorer m.m.

Tillståndet omfattar att vid anläggningen årligen tillverka 150 000 motorer,
tillverka 200 000 växellådor,
tillverka övriga drivlinekomponenter, främst axlar och centralväxlar, i det antal som behövs för 130 000 fordon,
tillverka bearbetade artiklar till ovanstående slutmontera 20 000 chassier, och gjuta 30 000 ton smält järn,
med den utrustning som behövs för denna produktion.

Tillstånd omfattar även utvecklings- och provningsverksamhet och de andra stödfunktioner som beskrivits i ansökan samt att i befintlig anläggning för avfallshantering ta emot och behandla lämpliga avfallsvatten samt uppsamla och mellanlagra avfall som faller i Scaniakoncernens närliggande verksamheter, vilka inte omfattas av tillståndet.

För tillståndet föreskrevs följande villkor och delegationer.

Allmänt villkor

1. Om inte annat framgår av vad som anges nedan ska verksamheten - inklusive åtgärder för att begränsa störningar till omgivningen - bedrivas i huvudsaklig

överensstämmelse med vad bolaget angett i ansökningshandlingarna samt vad bolaget i övrigt uppgett eller åtagit sig i målet.

Utsläpp till luft

2. Utsläppet av flyktiga organiska ämnen från målning och rostskyddsbehandling får inte överskrida 60 ton per kalenderår. Villkoret ska kontrolleras genom årliga massbalanser och beräkningar.
3. Luft från gjuteriets tillverkning av kärnor enligt coldboxmetoden ska renas i utrustningar som är dimensionerade och drivs så att halten aminer i utsläppet kan hållas lägre än 2 mg/m^3 norm torr gas.
4. Utsläpp av luktande ämnen ska inkapslas och avventileras på sådant sätt att de inte leder till olägenheter i omgivningen.
5. Utsläpp av kväveoxider från laboratorie- och leveransmotorprovningen får inte överskrida 85 ton per kalenderår. Utsläppen ska kontrolleras månadsvis genom beräkningar baserade på uppmätta utsläppsfaktorer för relevanta provcykler.
6. Stoftavskiljare ska vara dimensionerade och drivas för att kunna hålla stofthalten i renad luft lägre än 5 mg/m^3 norm torr gas.

Utsläpp till vatten

7. Till kommunens spillvattennät får inte utan föregående behandling följande vatten avledas
 - förbrukade vätskor från våt bearbetning
 - förbrukade tvättvatten från alkalisk avfettning
 - oljehaltiga golvstädvatten
 - glykolhaltiga vatten.
- Halten föroreningar i det behandlade vattnet som avleds till spillvattennätet får inte som månadsmedelvärde överstiga
- zink 0,1 mg/l

- olja mätt som oljeindex 5 mg/l.

Villkoret är uppfyllt om högst två månadsmedelvärden per kalenderår

överskrider begränsningsvärdet och utsläppen per kalenderår inte överskrider

- 1 kg zink

- 50 kg olja mätt som oljeindex.

Villkoret ska kontrolleras genom kontinuerlig provtagning och analys av minst ett dygnssamlingsprov per månad som anläggningen är i drift.

8. Senast två år efter det att tillståndet har tagits i anspråk ska fordonstvättar där fler än 400 lastbilar eller 2 000 personbilar årligen tvättas vara dimensionerade och drivas så att följande värden kan innehållas:

Variabel	Personbil	Lastbil, buss eller annat fordon
Summa bly, krom och nickel	5 mg/fordon	15 mg/fordon
Kadmium	0,10 mg/fordon	0,30 mg/fordon
Zink	50 mg/fordon	150 mg/fordon
Koppar	30 mg/fordon	90 mg/fordon
Oljeindex	2,5 g/fordon	7,5 g/fordon

9. Befintliga oljeavskiljare installerade på spillvattennätet ska vara utformade och drivas så att resthalten olja mätt som oljeindex kan hållas lägre än 50 mg/l. Bolaget ska senast två år efter dagen för denna dom till tillsynsmyndigheten ge in en utredning som redovisar samtliga oljeavskiljares placering och underlag för bedömning av respektive oljeavskiljares effektivitet.

Buller

10. Buller från verksamheten får inte överskrida följande ekvivalenta ljudnivåer vid bostäder.

Dagtid kl. 06.00-18.00 55 dBA

Kvällstid kl. 18.00-22.00 50 dBA

Natttid kl. 22.00-06.00 45 dBA

Återkommande höga ljudnivåer nattetid får inte överskrida 55 dBA. Fram till en tidpunkt två år efter det att tillståndet har tagits i anspråk år ljudnivåerna vid bo-

städer inom kvarteret Laxen överstiga ovanstående värden med 5 dBA.

Bullermätningar alternativt närfältsmätningar och beräkningar ska användas för att fastställa ljudnivåer och ska genomföras efter sådana förändringar av verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten så begär. Om det vid utförd mätning framkommer att bullervärden överstiger angivna villkorsvärden ska underrättelse om detta lämnas till tillsynsmyndigheten snarast och senast inom en vecka från det att resultatet kommit till bolagets kännedom. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om vilka åtgärder bolaget avser att vidta för att ett överskridande inte ska upprepas. Villkoret ska anses uppfyllt om en förnyad prövning inom två månader, eller den längre tid som tillsynsmyndigheten medger, från det att överskridandet kommit till bolagets kännedom, ger ett resultat som inte överskrider värdet.

Avvecklingsplan

11. Bolaget ska i god tid före en nedläggning av verksamheten ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten.

Anmälan till tillsynsmyndigheten

12. När tillståndet tas i anspråk ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten minst en månad i förväg.

I domen har mark- och miljödomstolen också med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåtit till tillsynsmyndigheten att besluta ytterligare villkor om:

- D1. Hantering och lagring av kemikalier.
- D2. Åtgärder beträffande användningen av organiska lösningsmedel för annat ändamål än i produkter för målning och rostskyddsbehandling.
- D3. Utsläpp till luft av stoft i utsläppspunkter som inte är försedda med stoftavskiljare.
- D4. Hantering och omhändertagande av avfall.
- D5. Avledning och behandling av industriellt spillvatten från tvätthallar och övrigt industriellt spillvatten som ska hanteras på annat sätt än som angetts i ansökan.

D6. Åtgärder för att minska spill och diffusa utsläpp av olja till spillvattennätet samt krav på nya oljeavskiljare.

D7. Åtgärder beträffande energihushållning.

Detta tillstånd togs i anspråk den 1 december 2017.

Tidigare prövning har skett enligt följande.

Miljödomstolen har lämnat tillstånd till verksamheten genom deldom meddelad den 10 januari 2008 i mål M 1865-07.

Miljööverdomstolen har den 7 juli 2009 i mål M 1114-08 ändrat 2008 års deldom bland annat rörande energianvändningen.

Mark- och miljödomstolen har därefter i dom den 28 maj 2013 i mål M 545-13 ändrat 2008 års tillstånd och lämnat bolaget tillstånd att vid bolagets anläggning bedriva

- verksamhet med en årlig produktion som motsvarar behovet av komponenter, såsom motorer, växellådor och axlar, för en tillverkning av 90 000 tunga fordon,
- verksamhet med en årlig slutmontering av 10 000 industri- och marinmotorer och, i den utsträckning tillståndet avseende motorer för tunga fordon inte utnyttjas, ett motsvarande antal ytterligare industri- och marinmotorer,
- slutmontering av 20 000 chassier,
- utvecklings- och provningsverksamhet och de andra stödfunktioner som beskrivs i ansökan och att i befintlig anläggning för avfallshantering ta emot och behandla lämpliga avfallsvatten samt uppsamla och mellanlagra avfall som faller i Scania-koncernens närliggande verksamheter vilka inte omfattas av tillståndet.

Mark- och miljödomstolen har vidare föreskrivit att 2013 års tillstånd omfattas av de villkor och delegationer som gäller enligt grundtillståndet.

Miljödomstolen har i dom den 5 november 2009 i mål M 1865-07 avslutat prövotiden avseende kemikalier och råvaror utan att föreskriva några ytterligare villkor.

YRKANDEN M.M.

Scania CV Aktiebolag ansöker om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att vid bolagets anläggning i Södertälje på kvarteret Lastbilen anlägga och driva ett nytt gjuteri samt att i detta årligen gjuta 90 000 ton smält järn.

Bolaget hemställer vidare om att miljökonsekvensbeskrivningen godkänns samt om verkställighetsförordnande.

Någom erinran mot att sökt tillstånd lämnas har inte framförts.

ANSÖKAN

Orientering

Till verksamheten hör sedan 1918 ett mindre järngjuteri. Gjuteriet har utvecklats på i stort sett samma plats sedan starten. Gjuteriet används för att gjuta en del av de ämnen till framför allt motorblock och cylinderhuvuden som behövs för verksamheten. Gjuteriets kapacitet är inte tillräcklig för att försörja verksamheten utan en stor del av det gjutgods som används för artikeltillverkningen köps från underleverantörer.

Scania har, trots gjuteriets begränsade kapacitet, fördelar av att ha tillgång till egen gjuteriteknisk kompetens i anslutning till bolagets konstruktions- och utvecklingsresurser och till tillverkningen i Södertälje.

Med anledning av den omläggning av tillverkningen som 2016 års tillstånd medger och behovet av åtgärder för att modernisera det befintliga gjuteriet har Scania utvärderat olika alternativ för att även fortsättningsvis kunna säkra en långsiktigt hållbar tillverkning av gjutgods. Utvärderingarna har kommit fram till att alternativet att anlägga ett helt nytt gjuteri på anläggningen i Södertälje är särskilt

fördelaktigt ur flertalet aspekter. Ett nytt gjuteri kan byggas med en kapacitet så att det kan försörja verksamheten med gjutgods på ett långsiktigt konkurrenskraftigt sätt, samtidigt som ny teknik blir tillgänglig för att förbättra gjuteriverksamhetens miljöprestanda. Scania har därför beslutat att ansöka om tillstånd om att få anlägga och driva ett nytt gjuteri som ska ersätta det befintliga gjuteriet.

Förutom att behovet av att köpa gjutgods från externa leverantörer minskar, vinner Scania fördelar av att ha tillgång till egen gjuteriteknisk kompetens i anslutning till bolagets konstruktions- och utvecklingsresurser och i direkt anslutning till tillverkningen.

Denna ansökan avser förutom anläggande och drift av ett nytt gjuteri, även ökad produktion i gjuteriet. Det nya gjuteriet ska ha kapacitet att gjuta 90 000 ton smält järn per år.

Ändringstillstånd

Mark- och miljödomstolen har som framgår ovan så sent som 2016 lämnat Scania tillstånd till befintlig och utökad verksamhet vid anläggningen för tillverkning av motorer m.m., vilket tillstånd bolaget tagit i anspråk. Verksamheten i dess helhet har därmed nyligen varit föremål för prövning.

Sett utifrån de olika omständigheter som anfördes vid införandet av ändringstillstånd i miljöbalken (proposition 2004/05:129 "En effektivare miljöprövning") anser Scania att ansökan om tillstånd att anlägga och driva ett nytt gjuteri är lämplig att hantera enligt reglerna om ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § miljöbalken, kopplat till 2016 års dom. Scania drar följande slutsatser utifrån resonemanget i propositionen:

Det är fullt möjligt ur processteknisk synpunkt att avgränsa tillståndet till enbart det nya gjuteriet.

Den miljömässiga nyttan av en fullständig provning av verksamheten efter redan ett år uppvägs inte av den tid en sådan provning tar och det arbete som måste läggas ner av såväl mark- och miljödomstolen som Scania och berörda myndigheter.

Av motiven framgår att provningens omfattning bör bestämmas utifrån vad som från miljösynpunkt är nödvändigt med anledning av den avsedda ändringen. Det är enligt Scantias uppfattning ur miljösynpunkt inte nödvändigt att i detta läge åter pröva hela verksamheten i Södertälje.

Scania bedömer att förutsättningarna för ändringstillstånd är väl uppfyllda och något skäl att åter pröva hela verksamheten bör inte föreligga.

Tillståndsplikt och prövningsmyndighet

Gjuteriet har tillståndsplikt B enligt 15 kap. 8 § miljöprövningsförordningen med verksamhetskod 27.40-i; anläggning för att gjuta järn eller stål, om produktionen är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.

Scania ansöker vid mark- och miljödomstolen eftersom verksamheten i Södertälje omfattas av tillståndsplikt A enligt 18 kap. 6 § miljöprövningsförordningen med verksamhetskod 34.60; anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning med en tillverkningsyta (utom yta för endast montering) större än 100 000 kvadratmeter.

Fastighets- och omgivningsfrågor

Scantias anläggning är belägen omedelbart söder om Södertälje tätort. Avståndet från fabriksområdets norra del till centrala Södertälje är cirka 1 km. Närmaste bostäder är belägna cirka 80 m norr om den befintliga gjuteribygnaden. Det nya gjuteriet planeras anläggas inom kvarteret Lastbilen, cirka 2 km från centrala Södertälje. Närmaste bostäder är belägna på ett avstånd av knappt 500 m från det nya gjuteriet och är avskärmade av motorvägen E20 som löper mellan verksamhetsområdet och bostäderna.

För Scantias hela verksamhetsområde gäller en detaljplan fastställd den 24 april 1996. I planen är alla ytor där tillverkning sker avsatta för "tillverkningsindustri". Södra delen av kvarteret Lastbilen är avsatt för "Industriutveckling, industriforskning och produktion".

Kvarteret Lastbilen har utvidgats enligt fastställd detaljplan den 3 december 2003. Ändringen har genomförts för att ge utrymme för en utvidgning av prov- och demonstrationsbana inom området.

En ändring av detaljplanen för Lastbilen har även skett 2010 för att ge möjlighet att uppföra en byggnad för klimattester med en högre byggnadshöjd än vad som i övrigt gäller för området.

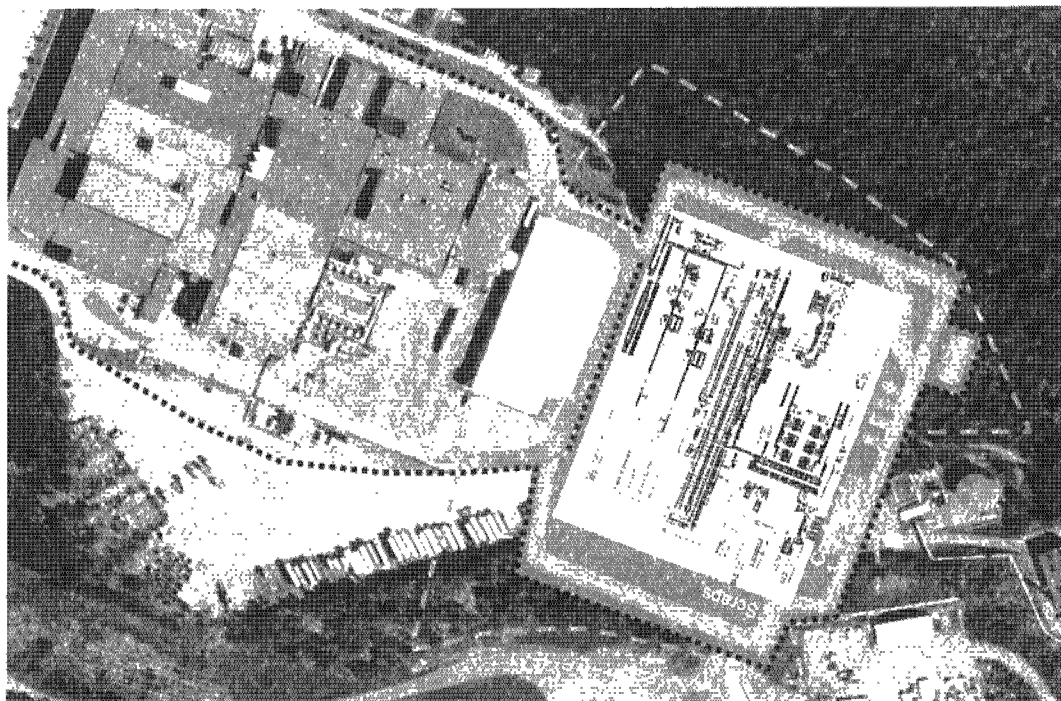
Verksamhetsområdet ägs av Scania.

Teknisk beskrivning

Nya byggnader som behövs för den ansökta verksamheten

Av nedanstående figur framgår hur verksamheten i princip kan komma att utformas på den tänkta platsen.

Det tänkta verksamhetsområdet planeras få en yta motsvarande cirka 70 000 m². Delar av denna yta är idag redan utfylld och även delvis hårdgjord, medan delar av ytan utgörs av jungfrulig skogsmark. Bebyggd yta motsvarar cirka 22 000 m².

Allmänt om den tillverkning som omfattas av ansökan

Vid tillverkning av gjutgods smälts järn, inklusive spånor och återgång av kassationer från den egna verksamheten, i smältugnar. Det smälta järnet hålls i en form av sand med tillsatser som sotersättningsmedel och bentonit. För att skapa hålrum i gjutgodset används så kallade kärnor vilka också tillverkas av sand med tillsats av ett bindemedel. Bindemedlet måste ha mycket specifika egenskaper som gör att kärnan håller samman under den tid den ska hanteras i gjuteriet samtidigt som den efter gjutningen ska falla sönder så att sanden kan avlägsnas ur hålrummen.

När formen med gjutgods och kärnor svalnat avlägsnas sanden i den så kallade urslagaren. Den sand som avlägsnats återanvänds i sandberedningen för att tillverka ny formsand.

Efter avsvälning, urslagning och grovrensning efterbehandlas gjutgodset, vilket bland annat sker genom blästring, slipning och målning.

Vid det nuvarande gjuteriet i Södertälje tillverkas motorblock och cylinderhuvuden.

Gjuteriet har en bedömd kapacitet motsvarande cirka 30 000 ton smält järn per år. I tillverkningen används höghållfasta järn som kompaktgrafitjärn.

För formningen används svartsand med sotersättningsmedel och bentonit. Kärnor tillverkas genom coldboxmetoden eller med vattenglassand. Kärnor och formar ytbehandlas, "blackas", innan gjutningen.

Målning av det färdiga gjutgodset sker med vattenburen färg.

Det gjuteri som planeras antas komma att använda i huvudsak samma förfaranden som i det befintliga gjuteriet. De skillnader som redan nu kan förutses innebär att

- gjutkapaciteten ökar till motsvarande 90 000 ton smält järn per år
- utrustning för att minska behovet av jungfrulig sand genom sandåtervinning kommer att installeras
- utrustning för krossning kommer att installeras så att mer kassationer kan smältas om utan extern behandling

Därtill kommer en mängd åtgärder som blir möjliga i ett nytt gjuteri och som får betydelse för verksamhetens resursanvändning och miljöpåverkan. Sådana åtgärder omfattar exempelvis energieffektivitet i processer, energiåtervinning, bättre inneslutning av processutrustning, utformning av anläggningen för minskat buller till omgivningen med flera. Sådana åtgärder beskrivs närmare nedan under respektive punkt.

Hantering råvaror och insatsvaror

I verksamheten används som råvaror tackjärn, spån och skrot. Vidare används ett antal legeringsämnen som behövs för att reglera smältan.

Till skillnad från vad som sker i det befintliga gjuteriet kommer råvarorna att hanteras inomhus. Råvarorna anländer med lastbil som tippar i fickor som finns inomhus.

Spån som uppkommer vid bearbetning av eget gjutgods i verksamheten återanvänds i smältverket efter avoljning.

Avsikten är också att felaktigt gjutgods som uppkommer i gjuteriet ska kunna krossas på plats så att det kan återanvändas i smältverket. I dagens gjuteri är det inte möjligt.

Andra viktiga insatsvaror som behövs för produktionen utgörs av sand, bentonit och sotersättningsmedel. Sådana insatsvaror anländer med bil och förvaras i lagersilos i anslutning till sandberedningen.

I verksamheten hanteras också ett antal produktionskemikalier och bränslen som bindemedel, amin, syra och gasol. Hur dessa hanteras och förvaras framgår av ansökningshandlingarna iden tekniska beskrivningen under avsnitt 11 om kemikalier och avsnitt 18 om miljörisiker.

Smältning

Idag sker smältning i elektriska smältugnar med en kapacitet av 30 000 ton smält järn per år.

Även i det planerade gjuteriet kommer smältning ske i elektriska ugnar. Antalet ugnar är en fråga om optimering av produktionen men enligt nuvarande planer blir det 2 till 4 ugnar med en smältkapacitet om 90 000 ton per år. Några särskilda varmhållningsugnar kommer inte att behövas.

På samma sätt som idag kommer tillverkningen att inbegripa järnkvaliteter med högt ställda krav på hållfasthet och andra egenskaper. Det inbegriper även så

kallade höghållfasta stål. För att uppnå rätt egenskaper justeras smältan med olika legeringsämnen m.m.

Luft från smältverket som kan innehålla stoft kommer av avventileras via högeffektiva stoftfilter som säkerställer att de villkor (5 mg/m^3) som föreskrivits i det senaste tillståndet för verksamheten i övrigt kommer att innehållas.

Kärntillverkning

I kärnakeriet tillverkas de kärnor som ska skapa hålrum i gjutgodset.

Genom åren har mycket arbete med kärntillverkningen inriktats mot kärntillverkningsmetoder som medför mindre användning av organiska kärnbindemedel och som medför mindre utsläpp. Mängden organiska bindemedel som behövs har betydelse för utsläppen dels genom att bindemedlen innehåller flyktiga organiska ämnen, dels genom att de när de kommer i kontakt med det varma järnet kan ge upphov till delvis förbrända organiska ämnen varav en del kan ge upphov till lukt.

I dagens verksamhet används huvudsakligen coldboxmetoden där bindemedlet består av ett fenolformaldehydsystem med isocyanat. Som katalysator för härdning används en amin.

För en mindre del av kärnorna används idag vattenglassand.

För det nya gjuteriet antas att samma bindemedelssystem som idag ska användas med den skillnaden att vattenglassand inte är lämplig att använda bland annat beroende på svårigheterna att återvinna sanden.

Den utveckling av Scantias motorer som sker för att kunna minska utsläpp och bränsleförbrukning innebär att de motorkomponenter som tillverkas blir alltmer komplicerade. Därmed ökar behovet av kärnor. För kommande motorprogram

innebär det att behovet av kärnor ökar med cirka 25 %. Detta gäller naturligtvis oavsett om tillverkningen sker i det befintliga gjuteriet eller i ett nytt gjuteri.

Det pågår löpande en utveckling av bindemedelssystemen för att öka kvaliteten och minska miljöpåverkan. Som exempel utvärderas i samband med projekteringen av det nya gjuteriet alternativa coldboxbindemedel som skulle kunna innebära en minskning av användningen med åtminstone 10 %. Denna potential har inte beaktats i den följande redovisningen.

Den amin som används som katalysator har mycket låg luktröskel. Därför är alla kärnskjutmaskiner väl inkapslade och frånluften från kärnlådor, kabiner och aminförråd renas genom tvättning i utspädd svavelsyra i syraskrubbrar. Även kärnskjutmaskinerna i det nya gjuteriet kommer att utformas på motsvarande sätt och förses med rening som säkerställer att de villkorsvärden (2 mg amin/m³) som gäller för det senaste tillståndet kan innehållas.

Utvecklingen av bindemedel har förutom att mängden bindemedel avsevärt reducerats också medfört att halten flyktiga organiska ämnen successivt minskat och att innehållet av aromatiska lösningsmedel helt har kunnat avvecklas. För den ansökta verksamheten har antagits att samma bindemedelssystem för coldbox som idag ska användas.

Kärnorna ytbehandlas med black för att förhindra att sanden bränns fast (sintras) på gjutgodset. De blacker som används är vattenspädda med undantag för kärnor med vattenglas vilka måste behandlas med spritblack. I det nya gjuteriet kommer inga vattenglaskärnor att användas varvid någon användning av spritblack inte längre kommer att behövas.

Kärnorna måste torkas innan de läggs in i formarna. I dag sker det till stor del i mikrovågsugnar. I det planerade gjuteriet är avsikten att torkning ska ske i eluppvärmda konvektionsugnar.

Sandberedning

Sand används både i formar och kärnor. För att bereda formsand finns i dagens gjuteri en sandberedning. Till sandberedningen förs i första hand sand som återförs från urslagaren. Kärnsand tillverkas av jungfrulig sand (nysand). I och med att kärnsand och formsand blandas i processen uppkommer därför ett överskott av sand som måste omhändertas.

Eftersom den natursand som används är en ändlig naturresurs ägnas mycket uppmärksamhet åt att minska behovet av nysand. Om det skulle vara möjligt att minska behovet av nysand skulle också det överskott som nu måste omhändertas kunna minska avsevärt.

En förutsättning för att minska användningen av sand är att sanden efter användning kan renas så att den kan användas också för framställning av kärnsand. Även med sandåtervinning kommer det att vara omöjligt att helt undvika ett tillskott av nysand eftersom det alltid kommer att behövas för att bibehålla rätt egenskaper. I det planerade gjuteriet är avsikten att retursand ska renas så att den ska kunna återanvändas även för tillverkning av kärnsand. Reningen kommer att ske mekaniskt. Bedömningen från tillfrågade leverantörer är att sandförbrukningen på så sätt ska kunna minska med upp till 70 %. En förutsättning för att kunna införa sandåtervinning är att kärnor i vattenglas försvinner.

Formsanden innehåller, utöver sand, sotersättningsmedel och bentonit. Under senare år har intresse också ägnats användningen av sot och sotersättningsmedel vid formsandsgjutning. Förutom att ge bättre egenskaper har syftet varit att minimera innehållet av organiska kolföreningar som kan förflyktigas i processen och därmed utsläppen. Sedan 2010 använder Scania ett sotersättningsmedel med lågt innehåll av organiskt kol. Motsvarande kommer enligt planerna att användas även i den planerade verksamheten.

Gjutning och avsvälning

Vid gjutningen hålls det smälta järnet i gjutformen med sina kärnor. Vid kontakten med det varma järnet bryts bindemedlen i kärnorna ner och flyktiga ämnen från sotersättningsmedlen drivs av. Dessa ämnen förbränns huvudsakligen till koldioxid eller kolmonoxid, men det bildas också organiska föreningar på det sätt som närmare beskrivs i avsnitt 13.3 i den tekniska beskrivningen i ansökningshandlingarna.

Efter gjutning tillåts järnet svalna i sin form.

De områden där avsvälning och avrykning sker kommer i det planerade gjuteriet att vara väl inkapslade och ventilerade så att uppkomna föroreningar inte sprids utan kan avledas så koncentrerade som möjligt. Luft som kan befaras innehålla luktande ämnen, främst från gjutning och avsvälning, kommer att avledas genom en hög skorsten för att undvika risk för lukt i omgivningen.

Åtgärder kommer att vidtas för att återvinna värme i luft från avgjutning och avsvälning.

Utförandet av det planerade gjuteriet överensstämmer med det som gäller för nuvarande verksamhet, med den skillnaden att möjligheterna att kapsla in och avventilera kommer att vara avsevärt bättre. Detsamma gäller förutsättningarna för att återvinna värme.

Uppslagning, rensning

Formen öppnas och gjutgodset slås ut i den så kallade urslagaren. Härfter sker rensning av godset genom blästring, slipning och annan mekanisk bearbetning.

Samtliga stoftalstrande processer kommer att vara anslutna till högeffektiva stofffilter som säkerställer att de villkor (5 mg/m^3) som föreskrivits i det senaste tillståndet för verksamheten kommer att innehållas.

Målning och annan efterbehandling

Efterbehandling av gjutgodset sker idag genom avspänningsglödning, blåstring, slipning, kontroll samt målning med vattenburen färg i ett skikt. Målningen sker både manuellt och automatiskt.

I det planerade gjuteriet kommer efterbehandlingen att ske på motsvarande sätt. Målning planeras ske på samma sätt som idag med vattenspädd färg. Sannolikt kommer appliceringen av färg att ske med robot.

Mediaförsörjning

Den planerade verksamheten kommer att försörjas med media på samma sätt som övriga verksamheter inom kvarteret Lastbilen.

Allt renvatten kommer således att erhållas från kommunens vattenledningsnät.

Behovet av energi kommer att täckas huvudsakligen genom el och fjärrvärme.

Värmeförsörjningen av tillkommande byggnader kommer i allt väsentligt kunna ske med den värme som alstras av processen. Värme från smältverket och andra värmealstrande processer kommer att återvinnas så att överskottet kan distribueras till fjärrvärmenätet.

Stödfunktioner

Till det gjuteri som nu planeras hör också en mindre underhållsverkstad och ett laboratorium för metallurgiska analyser.

Utsläpp till luft

Tillverkning av gjutgoods kan ge upphov till utsläpp till luft på flera sätt. Utsläpp av stoft var länge den enskilt väsentligaste frågan. Tillverkningen ger emellertid också upphov till utsläpp av gasformiga ämnen på flera olika sätt. I kärnakeriet används vid tillverkning enligt coldboxmetoden en amin som om den inte avskildes skulle ge upphov till obehaglig lukt i omgivningen. Vidare förekommer i det bindemedel som används för kärnframställning organiska lösningsmedel som delvis kommer att avdunsta vid gjutningen. Därtill uppkommer utsläpp av organiska ämnen när organiska ämnen i bindemedel och sotersättningsmedel förbränns under inverkan

från det smälta järnet. Dessa utsläpp kommer att innehålla organiska ämnen varav en del är kända för att kunna ge upphov till lukt. Nedan redogörs för de olika frågorna var för sig.

Utsläpp av stoft

Knappt 500 000 m³ luft per timme avventileras via gjuteriets stoftavskiljare. Mätningar som utförts löpande inom egenkontrollen visar att mer än 25 % av alla mätresultatet är lägre än den detektionsgräns som angivits av mätkonsulten. Genomsnittliga halter ligger i storleksordningen 1 mg/ m³. Enligt villkor i det senaste tillståndsbeslutet ska stoftavskiljare dimensioneras och drivas så att halten 5 mg/m³ kan innehållas. De sammanlagda utsläppen av stoft från gjuteriets stoftavskiljare är cirka 2 ton.

Utöver utsläpp via stoftavskiljare sker utsläpp genom luktskorstenen. Mätningar på stofthalten i skorstenen har givit koncentrationer om i medeltal cirka 4 mg/m³ vilket skulle motsvara ett utsläpp av ytterligare drygt 2 ton stoft per år vid maximal produktion.

Det nya gjuteri som omfattas av denna ansökan kommer att utformas så att alla väsentliga källor till stoft kommer att förses med högeffektiva stoftavskiljare. I och med att ett nytt gjuteri byggs blir också förutsättningarna att bättre kapsla in utrustningar och minska luftflöden bättre. Bedömningen utifrån projekterade luftflöden är att de årliga utsläppen av stoft från det planerade gjuteriet bedöms bli av samma storleksordning som från befintligt gjuteri.

Utsläpp av aminer från kärntillverkning

Vid tillverkning enligt coldboxmetoden används en amin som katalysator för härdningen. Aminerna är luktstarka och skulle leda till lukt i omgivningen om den inte fångades upp och renades. De kärnskjutmaskiner där amin används är i dagens verksamhet inneslutna och luften från dem avventileras till skrubbrar där den behandlas genom tvätt med en svag svavelsyralösning. Aminerna omvandlas vid

kontakten med syran till vatten, koldioxid och neutrala salter. Vatten och slam från skrubbrarna samlas upp och omhändertas som avfall.

I det senaste tillståndet har detta reglerats genom att det föreskrivs att luften från kärntillverkning enligt coldboxmetoden ska renas i utrustningar så utformade att halten aminer i utsläppet kan hållas lägre än 2 mg/m^3 norm torr gas. Mätningar på de befintliga skrubbrarna visar på halter mellan $0,1-1 \text{ mg/m}^3$ och att villkorsvärdet innehålls.

Den verksamhet som nu planeras innebär att coldboxmetoden även fortsättningsvis kommer att användas. Gjuteriets kapacitet kommer enligt planerna att bli tre gånger större än vad som gäller för nuvarande gjuteri. Därtill kommer tillverkning av kärnor i vattenglas att ersättas med kärnor i coldbox.

I den planerade verksamheten kommer särskild hänsyn att tas till inkapsling av utrustning m.m. för att minska risken för diffusa utsläpp. Luft som avventileras från anläggningen kommer att behandlas på motsvarande sätt som idag så att nu gällande villkor kan innehållas.

Utsläpp av nedbrytningsprodukter vid gjutning

När smält järn hålls ned i gjutformen kommer organiska ämnen som finns i bindemedel och sotersättningsmedel att brytas ned. Nedbrytningen sker huvudsakligen genom oxidation där omvandlingen sker till allt kortare och mer syresubstituerade föreningar, via kolmonoxid till koldioxid och vatten. Beroende på de lokala förutsättningarna i olika delar av formen kommer en flora av organiska föreningar att bildas. Några av dessa kommer att ha potential för att orsaka lukt.

Vid den miljöprövning av verksamheten som Koncessionsnämnden gjorde under slutet av 1970-talet och början av 1980-talet genomfördes mycket omfattande undersökningar avseende gjuteriets utsläpp och också utredningar om möjligheterna att genom rening av luften minska utsläppen. Koncessionsnämnden föreskrev Scania att:

- uppföra en samlingsskorsten för alla luktande utsläpp så att de späds ut i en sådan omfattning att lukt normalt inte förekommer i marknivå och
- successivt införa nya bindemedelssystem så att mängden bindemedel som förbrukas minskar.

Scania åtog sig att höja skorstenshöjden till 50 m vilket Koncessionsnämnden slutligen fastställde. Det är ovedersägligt att skorstenen haft den effekt som avsetts och att förhållandena i omgivningen, särskilt i närområdet, förbättrades påtagligt när den uppförts.

Sedan skorstenen uppfördes har arbetet med att ersätta bindemedel inneburit att användningen av skalsand, vilken visat sig vara en betydande källa till utsläppen, helt ersatts med kallformningsmetoder som normalt ger upphov till mycket lägre utsläpp.

Också sot och sotersättningsmedel i formsanden innehåller en del organiskt kol som vid förbränning också bidrar till utsläppen av delvis förbrända kolväten.

Det gjuteri som nu planeras kommer att få en produktion som är tre gånger högre än den som är lovgiven i det senaste tillståndet. Vid projekteringen har ett antal olika alternativ övervägts och olika tänkbara åtgärder för att minska lukt i omgivningen har utvärderats. Även möjligheterna att rena utsläppen har utretts. Utredningarna har visat att den teknik som finns tillgänglig och som demonstrerats inte kan reducera lukt i tillräcklig omfattning för att minska risken för luktstörningar och att kostnaden för sådana åtgärder skulle bli mycket hög. Denna slutsats bekräftats också genom att det Bref-dokument ("Reference Document on Best Available Techniques in the Smitheries and Foundries Industry") som gäller gjuterier anger att bästa tillgängliga teknik är att kapsla in och avventilera de aktuella utsläppen på ett sådant sätt att de inte leder till olägenheter i omgivningen. Det villkor för utsläppen som föreskrevs i den senaste tillståndsdomen innebär också i enlighet med detta att utsläpp av luktande ämnen ska kapslas in och avventileras på ett sådant sätt att de inte leder till olägenheter i omgivningen.

Scania har antagit att de åtgärder som med säkerhet kan vidtas i det planerade gjuteriet för att utsläppen inte ska medföra risk för olägenheter till följd av lukt är att se till att de processer som ger upphov till luktämnena kapslas in och avventileras genom en hög skorsten på samma sätt som sker idag.

Av de beräkningar som utförts framgår att bidraget till lukt i omgivningen kommer att minska jämfört med nuvarande förhållanden om skorstenen uppförs till en höjd av 80 m. Beräkningar utfördes också för skorstenshöjder om 90 till 100 m. Med en skorstenshöjd om 100 m gör spridningsmeteorologen bedömningen att risken för att lukt ska förnimmas blir liten till försumbar. Scania har, med förbehåll för att bygglov kan beviljas, beslutat att uppföra en skorsten med höjden 100 m.

De åtgärder som Scania avser att vidta överensstämmer således med vad som framgår av Bref-dokumentet och som även fastställts i villkor för verksamheten.

Som ovan nämnts bidrar gjutningen också med en del oförbrända kolväten med varierande miljöegenskaper. Vid kemiska karaktäriseringar av utsläppen har förekomsten av mer än 200 organiska föreningar påvisats. Det mängdmässigt vanligast förekommande kolvätet utgörs av metan som vid olika undersökningar visat sig utgöra 30-75 % av utsläppen av organiska ämnen. Andra ämnesgrupper som är frekventa utgörs av korta aldehyder och alkoholer och olika fenoliska ämnen. Totalhalten organiska ämnen (TOC) har i det befintliga gjuteriet uppmätts till motsvarande 20-65 mg C/m³. Halten har bedömts motsvara ett utsläpp av 20 ton organiska ämnen.

Av de ämnen som förekommer i gjuterigaser har bensen tillmätts särskild betydelse. Mätningar av halten bensen i skorstenen har varierat mellan <1 - 6 mg/m³ motsvarande <0,1 - 0,6 kg/h. Utsläppet av bensen har vid maximalt utnyttjad kapacitet i nuvarande gjuteri försiktigtvis antagits uppgå till cirka 2,5 ton per år och i den ansökta verksamheten till cirka 8 ton/år.

Organiska lösningsmedel från målning och rostskydd

Inom Scanias verksamhet i Södertälje ytbehandlas komponenter och färdiga fordon genom målning och rostskydd i ett antal anläggningar inom verksamhetsområdet. Vid ytbehandlingen används ofta organiska lösningsmedel. Utsläppen av organiska lösningsmedel från målning och rostskydd har varit ett prioriterat område inom Scania sedan mycket länge. Scania har valt att främst minska utsläppen genom att angripa problemen vid källan genom att i första hand minska behovet av ytbehandling och i andra hand använda material med mindre innehåll av organiska lösningsmedel. Denna strategi har varit framgångsrik och utsläppen per tillverkat fordon har minskat med mer än 90 %.

Vid gjuteriet sker viss ytbehandling av färdigt gjutgods. Vid ytbehandlingen används en vattenspädad färg. Denna användning bidrar till en liten andel av de sammanlagda utsläppen från målning och rostskydd vid Scanias verksamhet i Södertälje. Målningen av gjutgods i det planerade gjuteriet förväntas ske på motsvarande sätt. Mest sannolikt kommer målningen i ett nytt måleri att ske med robot vilket normalt förväntas ge något lägre färgförbrukning.

En försiktig uppskattning av utsläppen av flyktiga organiska lösningsmedel i den nu planerade verksamheten är att utsläppvid ansökt omfattning blir mindre än 2 ton/år. Bedömningen är att ett ökat utsläpp av denna storleksordning ryms inom ramen för det villkor som gäller för verksamheten som helhet.

Delar av den ytbehandling som bedrivs vid Scania i Södertälje utgör verksamheter som omfattas av Industriutsläppsdirektivets (Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp) kapitel V med särskilda bestämmelser för anläggningar och verksamheter som använder organiska lösningsmedel. Dessa regler har implementerats i svensk lag genom förordning (2013:254) om användning av organiska lösningsmedel.

Den ytbehandling som Scania bedriver utgör enligt förordningen "annan ytbeläggning" och omfattas av förordningens krav enligt 66 § och 67 §.

Enligt förordningen ska verksamhetsutövaren uppfylla kraven antingen genom att innehålla vissa begränsningsvärden eller genom att visa att utsläppen ryms inom de utsläppsmål som ska beräknas för en plan för minskade utsläpp enligt 78-82 §§.

För 2016 redovisas ett utsläpp av organiska lösningsmedel från målning och rostskydd motsvarande 26 ton, medan utsläppsmålet beräknats till 92 ton. Verksamheten uppfyller således förordningens krav.

Användning av andra flyktiga organiska lösningsmedel

I gjuteriet förekommer organiska lösningsmedel i första hand i bindemedel för coldbox. Merparten av dessa lösningsmedel kommer att följa med kärnan och förbrännas i samband med gjutningen. De faktiska utsläppen utgör således bara en mindre del. Andelen som blir utsläpp har angivits till cirka 20 % av tillförd mängd. De resulterande utsläppen avbördas huvudsakligen via gjuteriskorstenen tillsammans med övriga utsläpp av gjuterigaser.

Därtill används i gjuteriet en del spritblack och släppmedel vilka också innehåller organiska lösningsmedel.

I den framtida tillverkningen kommer mängden coldboxsand att öka i och med att gjutgodset blir mer komplext. Detta kommer också att öka mängden organiska lösningsmedel som tillförs processen.

Det har pågått och pågår en utveckling av bindemedel för kärntillverkning som innebär att mindre bindemedel behövs, att mängden lösningsmedel i bindemedlet minskar och att miljöfarliga lösningsmedel ersätts med sådana som har bättre miljöegenskaper. Denna utveckling, som har inneburit minskade utsläpp och miljöpåverkan, kommer att fortsätta. Vid beräkning av framtida utsläpp i ett nytt gjuteri har emellertid antagits att samma bindemedel som idag ska användas.

Vid en tredubbling av produktionen i ett nytt gjuteri ökar de uppskattade utsläppen från cirka 10 ton till knappt 30 ton. Möjligheten att begränsa användningen och därmed utsläppen ligger i en fortsatt utveckling av bindemedel med mindre innehåll av organiska lösningsmedel.

Utsläpp till vatten

Utsläpp till spillvatten

Vare sig det befintliga gjuteriet eller det planerade ger upphov till några processavloppsvatten som ska avledas till spillvattennätet. Bortsett från att mindre mängder oförorenade vatten i form av kondensat eller indirekta kylvatten kan förekomma avleds bara sanitärt vatten.

Dagvatten

Med dagvatten avses framför allt regn- och smältvatten som avleds från ett område. Till dagvatten kan också höra grundvatten som dräneras från byggnader.

Som redovisats ovan så innebär inrättandet av ett nytt gjuteri att ytterligare drygt 50 000 m² skulle bebyggas eller hårdgöras. Det innebär att den hårdgjorda ytan inom Scantias område skulle öka med 3,5 %. I sammanhanget kan det vara av intresse att stora delar av det nu aktuella området är iordningställt som parkeringsyta enligt ett tidigare beslutat projekt.

Planerna är att dagvattenavrinningen ska ordnas på liknande sätt som planerats för parkeringsytan. Det innebär att dagvattenbrunnar och takavvattning leds till separata ledningsnät som mynnar i områdets gräns. Utloppet från dagvattenledningarna mynnar i erosionsskydd av sten innan det tillförs det omgivande naturområdet. Den slutliga avvattningen sker sedan via naturliga flöden mot Industrikanalen och Saltskogsfjärden.

Det sätt som dagvattenavrinningen är tänkt att genomföras innebär att avrinningen fördröjs och att de utökade hårdgjorda och bebyggda ytorna därmed inte förväntas

innebära någon ökad dagvattenavrinning av betydelse från Scantias verksamhetsområde.

Sedvanliga försiktighetsmått kommer vid den fortsatta projekteringen att iakttas för att minska risken för att föroreningar tillförs dagvatten och så att spridning till omgivningen förhindras. Behovet av sådana åtgärder och deras närmare utformning förutsätts fastläggas huvudsakligen i samband med bygglovsprövningen.

Buller

Gjuterier har särskilt potenta källor till buller genom det stora behovet av ventilation och luftbehandling och den hantering av skrot som är nödvändig för verksamheten.

Övergripande gäller inom Scania att en minskad ljudspridning ska eftersträvas. Genom att beakta bullerfrågan i samband med ombyggnation och nyetablering kan påverkan minimeras på ett resurssnålt och kostnadseffektivt sätt. För detta ändamål finns i verksamheten rutiner för att bevaka frågan om ljudalstring för nya installationer.

Buller från Scantias verksamhet i Södertälje har varit en uppmärksammas fråga sedan länge. Störst betydelse har då tillmätts de ekvivalenta bullernivåerna nattetid vid bostäder, vilket också är dimensionerande för behovet av åtgärder. Särskilt buller från gjuteriet har varit ett återkommande problem genom närheten till bostäder.

Inför denna ansökan om tillstånd har förnyade beräkningar genomförts, dels som ett underlag för den kommande prövningen, dels som ett underlag för utformningen av det nya gjuteriet och för dimensionering av bullerbegränsande åtgärder. Vägledande för bullerutredningen har varit att det nya gjuteriet ska utformas så att det inte ger ett högre bullerbidrag än vad som framgår av Naturvårdsverkets vägledning (Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, Rapport 6538), vilket innebär att det ekvivalenta bullerbidraget nattetid vid bostäder inte ska överstiga 40 dBA och att återkommande maximala ljudnivåer nattetid begränsas till mindre än

55 dBA. Dessutom får bullret från det nya gjuteriet tillsammans med buller från övrig verksamhet vid Scania inte överskrida gällande villkor för verksamheten. Enligt bullerkonsulten innebär detta att bullerbidraget från fasta källor vid det nya gjuteriet måste begränsas till cirka 35 dBA. I rapporten redovisas några omständigheter av betydelse:

- För process- och allmänventilation kan generella ljudkrav utformas i samband med upphandlingen.
- De kyltorn som planeras kommer att ges en gynnsam placering så att byggnaden skärmar ljud.
- Hantering av skrot kommer att ske inomhus och inkörsportar för transporterna av gods placeras så att buller till bostäder kan undvikas.
- Trafiken inom gjuteriområdet kommer att vara av liten omfattning och exponeras inte mot bostäder.

Beräkning av bullerbidraget från Scantias verksamhet inklusive det nya gjuteriet har skett dels vid en driftsituation när det nuvarande gjuteriet alltså är i drift, dvs. med drift vid båda gjuterierna, dels när det befintliga gjuteriet helt har avvecklats. Vid beräkning av bullerbidraget från det befintliga gjuteriet har hänsyn tagits till de bullerbegränsande åtgärder som vidtagits eller planeras för att innehålla villkorsvärdena i den senaste domen.

I tabellen nedan redovisas beräknat bullerbidrag nattetid från Scantias verksamhet vid samtidig drift av nytt och befintligt gjuteri.

Mottagarpunkt	Beräknad ekvivalent ljudnivå (dBA)		
	Nya gjuteriet	Övrigt buller från Scania	Total ljudnivå
1. Kvarteret Laxen	24	45	45
2. Kvarteret Dalklockan	25	42	42
3. Skogvaktarvägen i Saltskog	30	42	42
4. Granövägen i Hovsjö	34	43	44
5. Kvarteret Gläntan vid provbanan	28	30	32
6. Öster om trafikplats Saltskog	32	45	45

Det befintliga gjuteriet påverkar förhållandena framför allt i mätpunkt 1, kvarteret Laxen. Det nya gjuteriet kan i första hand bidra med buller till punkten 3 i Saltskog och i andra hand till punkt 4 i Hovsjö. Beräkningarna visar att bullerbidraget från det nya gjuteriet inte kommer att innebära någon nämnvärd förändring av bullernivåerna i omgivningen. Det planerade gjuteriet, utformat på det sätt som antagits, kommer inte ha någon betydelse för totalbullernivåerna i någon mätpunkt. Beräkningarna visar också att villkorsvärdena i den senaste domen kan innehållas, förutsatt att de planerade åtgärderna på befintligt gjuteri vidtas.

Om det planerade gjuteriet kommer till stånd ska det befintliga gjuteriet avvecklas. I nedanstående tabell redovisas beräknat bullerbidrag nattetid från Scantias verksamhet efter avveckling av befintligt gjuteri.

Mottagarpunkt	Beräknad ekvivalent ljudnivå (dBA)		
	Nya gjuteriet	Övrigt buller från Scania	Total ljudnivå
1. Kvarteret Laxen	24	40	40
2. Kvarteret Dalklockan	25	40	40
3. Skogvaktarvägen i Saltskog	30	40	40
4. Granövägen i Hovsjö	34	42	43
5. Kvarteret Gläntan vid provbanan	28	30	32
6. Öster om trafikplats Saltskog	32	42	42

Som framgår av tabellen skulle ett nytt gjuteri, när det befintliga tagits ur drift, inte medföra något ökat bidrag till buller i omgivningen utan ge stora förbättringar för kringboende.

Av figur som visar beräknade bullerbidrag med nytt gjuteri och efter avveckling av det befintliga, framgår tydligt av bilden att bullerbidraget från Scania med det planerade gjuteriet skulle minska avsevärt i stora delar av Södertälje.

Avfall

Gjuteriet utgör en betydande källa till avfall från verksamheten i Södertälje. Således är gjuterisand med närmare 23 000 ton per år det enskilt största avfallsslaget. Vid lovgiven verksamhet motsvarar det knappt 30 000 ton. I den ansökta verksamheten

skulle denna mängd öka i förhållande till produktionen. Emellertid kommer den sandåtervinning som planeras att innebära att också överskottet av sand som måste omhändertaras minskar. Bedömningen är att en sandåtervinning kommer att innebära att sandmängderna som ska tas om hand i den ansökta verksamheten blir av samma storleksordning som den vid lovgiven verksamhet, dvs 30 000 ton per år.

I dag återanvänds i gjuteriet spånor som faller vid bearbetning av lämpligt gjutgods i Södertälje. Mängden uppgår vid dagens verksamhet till cirka 4 300 ton per år och skulle vid lovgiven verksamhet uppgå till 5 600 ton/år. I och med att allt gjutgods i den ansökta verksamheten inte kommer att bearbetas i Södertälje kommer inte denna mängd att öka i motsvarande grad. I ansökt verksamhet bedöms att mängden spån från verksamheten i Södertälje kan komma att uppgå till 6 600 ton per år givet att inget annat förändras. Inom verksamheten pågår ett arbete för att inventera möjligheterna att också kunna smälta spån och skrot från andra delar av verksamheten, men det är inte möjligt att med nuvarande kunskap bedöma i vilken utsträckning det kommer att vara möjligt.

I gjuteriet uppkommer en del skrot genom ingjutningar och fel. Sådant skrot återanvänds direkt i smältverket. Det uppstår också en del skrot i form av felaktigt gjutgods. Sådant större skrot sänds idag externt för krossning för att därefter kunna återanvändas i smältverket. Mängden sådant återgångsskrot bedöms i lovgiven verksamhet uppgå till knappt 3 000 ton per år och ökar i ansökt verksamhet till knappt 8 500 ton. I den ansökta verksamheten är avsikten att krossningen av skrot ska ske direkt i gjuteriet och att transporter därmed ska kunna undvikas.

För övrigt uppkommer i gjuteriet stoft från stoftavskiljare. Stoftet lämnas för externt omhändertagande. Under perioden 2014-2016 har mängden stoft i genomsnitt uppgått till cirka 200 ton per år, vilket skulle motsvara 260 ton vid lovgiven verksamhet. Vid ansökt verksamhet bedöms mängden kunna öka till cirka 790 ton per år.

Vidare uppkommer i dagens verksamhet vatten från skrubbrarna för avskiljning av aminer. Även detta vatten lämnas för externt omhändertagande. Mängden har i

genomsnitt för åren 2014-2016 uppgått till cirka 15 m³ per år, vilket bedöms motsvara knappt 30 m³ vid lovgiven verksamhet och knappt 100 m³ vid ansökt. Vid bedömning av mängderna har hänsyn tagits till den ökade användningen av coldboxbindemedel som förutses i såväl lovgiven som ansökt verksamhet.

Lut från tvättning av utrustning uppkommer i den nu bedrivna gjuteriverksamheten. Förbrukade tvättbad lämnas externt för omhändertagande. Mängden tvättbad som lämnats bort har i genomsnitt uppgått till cirka 30 m³ per år under perioden 2014-2016. Det skulle vid lovgiven verksamhet motsvara cirka 40 m³. Under senare år har denna mängd minskat genom att luttvättning ersatts av kolsyreblästring. I den ansökta verksamheten kommer enligt planerna ingen luttvättning alls att ske.

Annat avfall som oljeavfall och andra industrisopor hanteras som övrigt avfall inom verksamheten i Södertälje.

Markförorening

Det område inom vilket den planerade verksamheten avses komma till stånd är till stora delar oexploaterad naturmark. Delar av området är iordningställt som parkeringsplats och är utfyllt och delvis hårdgjort.

Inom det nu aktuella området utgörs den naturligt lagrade jorden av svallmaterial (grus) och sandig morän som överlagrar berg. Berg i dagen förekommer inom området. Stor del av området är utfyllt med sten, grus och sand. Yt- och grundvattenavrinningen från området följer i stora drag topografien. Då området är beläget inom ett höjdonråde strömmar vatten ut från området i olika riktningar. I nedanstående figur redovisas förväntad strömning för yt- och grundvatten.

Uppmätta grundvattennivåer varierar mellan 1,2 och 2,1 m under markytan.

Inför föreliggande ansökan och i samband med den statusrapport som upprättats genomfördes en inventering av tidigare markanvändning och kända förekomster av markförorening i det nu aktuella området och dess omedelbara omgivning. Det

konstaterades då att det i anslutning till det aktuella området bedrivits aktiviteter som kan ha betydelse för förekomsten av föroreningar i mark eller grundvatten. Bland annat har i närhet till området skett brandövningar och tippats snö. Av detta skäl genomfördes provtagning av mark och grundvatten i några punkter. Analyser visade framför allt att det förekommer PFOS, som är en förorening som kan ha samband med släckskum, i grundvattnet i några punkter. Av detta skäl utökades provtagningen med ytterligare några punkter. Vidare togs prov på vatten från två pumpgropar som betjänar dräneringen till motormonteringen.

Av mätningarna framgår att föroreningshalter i jorden inom det för det planerade gjuteriet aktuella området är låga. I grundvatten förekommer PFOS i mätbara halter även inom det aktuella området och halten var högre än riktvärdet i en av punkterna (ÅF1708). Förekomsten av PFOS har mest sannolikt samband med den brandövningsplats som finns i anslutning till området. Vid brandövningsplatsen konstaterades förhöjda halter i såväl jord som grundvatten. Scania har underrättat tillsynsmyndigheten om detta. Scania kommer samråda med tillsynsmyndigheten så att lämpliga undersökningar och åtgärder vid behov kan vidtas i samband med markarbeten i området. Vidare kommer arbetena inom området att anpassas så att eventuella kommande åtgärder för att minska förekomsten av PFOS i grundvatten eller för att förhindra ytterligare spridning av föroreningen inte försvåras. Undersökningarna visar inte på någon förekomst av föroreningar som gör området olämpligt för den planerade verksamheten.

Den gjuteriverksamhet som Scania bedriver liksom den som omfattas av ansökan är en industriutsläppsverksamhet enligt 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250) och omfattas därmed av bestämmelserna om statusrapport. Scania har tidigare ingivit en statusrapport för det befintliga gjuteriet i december 2014. Normalt inges en statusrapport bara vid ett tillfälle. En ny statusrapport kan emellertid, enligt Naturvårdsverkets vägledning, rapport 6688, behöva upprättas om området där verksamheten bedrivs utvidgas med mark som inte tidigare har undersökts. Det är uppenbart att detta nu är fallet. Scania har därför låtit upprätta en statusrapport för det område som är aktuellt för det planerade gjuteriet. Rapporten

ingavs till tillsynsmyndigheten den 12 juli 2017 och redovisas i sin helhet i bilaga till ansökan.

Inom Scania finns för övrigt rutiner som syftar till att minimera risken för olyckor som medför spill till marken. Vidare finns fastställda rutiner för hur eventuell markförorening, till följd av pågående eller tidigare verksamhet, ska hanteras, dokumenteras och åtgärdas. Dessa rutiner kommer även att gälla den ansökta verksamheten.

Miljörisker

För det planerade gjuteriet kommer gasol att användas. En lagringstank för gasol om cirka 60 m³ behöver uppföras i anslutning till gjuteriet.

Inom Scanias verksamhetsområde i Södertälje hanteras farliga ämnen i sådan utsträckning att verksamheten omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Verksamheten är därigenom en så kallad Sevesoanläggning på den lägre kravnivån. Som Sevesoanläggning på den lägre kravnivån har Scania upprättat ett handlingsprogram.

Samtliga produktionsanläggningar inklusive forsknings- och utvecklingsenheter och centrala staber inom Scania är certifierade enligt ISO 14 001 och ISO 9 001.

Respekt för individen och eliminering av slöseri utgör två av Scanias kärnvärden.

Inom Scania finns ett system för att systematiskt värdera och hantera risker i verksamheten. Målsättningen är att med ett proaktivt arbete förebygga och minska konsekvenserna av olyckor, onormal drift samt markföroreningar. Genom att fokusera insatserna på förebyggande åtgärder kan risken för miljöpåverkan minimeras på ett mer resurssnålt och kostnadseffektivt sätt.

Särskilda riktlinjer och instruktioner finns som innebär att respektive verksamhet fortlöpande och systematiskt undersöker och bedömer riskerna från hälso- och miljösynpunkt. Miljöriskbedömning ska göras vid förändring och årligen i befintlig

verksamhet. I miljöriskbedömningen ingår identifiering av aktivitet, riskkälla och orsak för att sedan bedömas i enlighet med sannolikhet och konsekvens. Ansvar för genomförande och åtgärdande ligger på gruppchefsnivå.

Inom riskhanteringssystemet rapporteras tillbud och olyckor, orsaksanalyser görs, avvikelser hanteras, korrigerande åtgärder genomförs och effekten av dessa följs upp. Tillbud och störningar samt vidtagna åtgärder av betydelse från miljösynpunkt rapporteras också löpande och sammanställs till interna rapporter och för miljörapporten.

För varje produktionsavsnitt genomförs enligt processen återkommande systematiska riskbedömningar. I samband med den senaste prövningen genomfördes en sådan grovanalys för hela Scantias verksamhet.

För att bedöma hur planerade förändringar påverkar yttre miljö och för att förebygga och undvika miljö tillbud finns en global miljöchecklista.

När det planerade gjuteriet kommer till stånd innebär det att huvudsakligen väl kända processer och förfaranden, som Scania har lång erfarenhet av, kommer att användas. I samband med den pågående projekteringen kommer Scania att låta utföra grovriskanalyser enligt tillämpade rutiner. Dessa kommer sedan att ligga till grund för eventuella ytterligare åtgärder. Några väsentliga tillkommande risker förväntas inte. I verksamheten kommer gasol att användas och en förvaring av gasol behöver anordnas. Förvaringens placering och omfattning kommer att anpassas med hänsyn till vad som framkommer i riskanalysen. Mängden lagrad gasol förväntas som mest kunna uppgå till 30 ton för det planerade gjuteriets ändamål. Den slutliga utformningen förutsätts i första hand bli en fråga i bygglovsprocessen. Beträffande frågan om gasol har Scania lämnat följande kompletterande information. Bolaget utreder möjligheten att ersätta gasol med naturgas (LNG). Enligt de utredningar Scania låtit genomföra verkar LNG erbjuda fördelar både ur miljö- och risksynpunkt. Användning av LNG medför lägre utsläpp av fossilt CO₂ per

energiekvivalent och medför mindre risker genom att produkten är mer svårantänd och genom det sätt en sådan anläggning utformas.

Lagring och hantering av kemikalier och avfall utgör en risk som har uppmärksamats särskilt i riskarbetet liksom inom ramen för egenkontrollen. Det finns ett mycket stort antal förordningar och föreskrifter meddelade av Naturvårdsverket, MSB och Arbetsmiljöverket som reglerar hantering, förvaring och transport av brandfarliga och miljöfarliga produkter. De kemikalier som hanteras inom Scania utgörs till mycket stor del av drivmedel, oljor och lösningsmedel som omfattas av sådana lagliga krav.

Scania har också ett tillstånd för hantering av brandfarlig vara som löpande förnyas. Tillståndet omfattar mer än 1 000 förvaringsplatser i en omfattning från enskilda aerosolburkar i kemikalieskåp till de stora bränsledepåerna.

Inom Scania har det bedrivits ett systematiskt arbete för att minska risken för spill, bland annat genom att ta bort golvbrunnar i produktionslokaler. Därtill finns inom Scania ett antal rutiner som syftar till att minska riskerna för spill av kemikalier. Scania har interna krav på åtgärder som i normalfallet grundar sig på en riskanalys. Sådana åtgärder kan omfatta:

- Invallning av tankar
- Koppling till dunnptank
- Uppsamlingsrännor i golv
- Tät byggnad
- Förvaring på invallningsutrustning
- Trösklar, lister vid dörröppningar
- Kemikalieskåp
- Nivåvakter i tankar
- Spillplåtar
- Brunnskragar
- Saneringsstationer/saneringsutrustning
- Absolmaterial i truckar

- Brunnstättningar i anslutning till dagvattenbrunnar
- Oljefällor i dagvattenbrunnar

Den tillkommande verksamhet som omfattas av föreliggande ansökan kommer att utformas i enlighet med Scantias rutiner. I och med att det rör sig om en ny anläggning görs bedömningen att möjligheterna till ytterligare förbättringar jämfört med nuvarande verksamhet är goda.

En särskild risk i industriella verksamheter utgörs av släckvatten som kan innehålla miljöfarliga ämnen från brandgaser, utläckande kemikalier eller släckmedel. I händelse av brand finns risk för att släckvatten hamnar i mark, avloppsledningar eller diken. För att kartlägga riskerna med släckvatten och möjligheterna att vidta åtgärder för att förhindra spridning har Scania låtit utföra separata släckvattenutredningar för vart och ett av produktionsavsnitten. Resultatet av dessa redovisades i samband med den senaste prövningen. I samband med att projekteringen av ett nytt gjuteri slutförs kommer på motsvarande sätt en släckvattenplan att upprättas, vilken kan utgöra ett underlag för den insatsplan som ska gälla för verksamheten.

Transporter med farligt gods till och från verksamheten är en risk såväl i dagens verksamhet som i den planerade. Med hänsyn till sådana risker kommer det planerade gjuteriet att vara bättre lokaliserat än det befintliga. Möjligheterna att anordna transporter med lossning och lastning kommer också att vara avsevärt bättre i en ny anläggning jämfört med det befintliga gjuteriet. Mängden farligt gods som ska hanteras till och från gjuteriet, såväl det befintliga som det planerade, utgör därtill en liten del av de transporter av farligt gods, främst bränslen, som sker till verksamheten. Vid Scania i Södertälje finns generella rutiner för interna och externa transporter av farligt gods som bland annat innehåller kunskapskrav på inblandade personer. Riskbedömningar av interna transporter ska ske och vid externa transporter ska de internationella bestämmelserna för transport av farligt gods alltid följas. Inom verksamheten finns rutiner beträffande transporter vad avser:

- hur transporten beställs

- hur transportören informeras (via exempelvis säkerhetsdatablad, transportkort eller särskild instruktion)
- hur godset ska transporteras (emballage mm)
- hur man gör vid eventuell olycka eller spill.

Personal med identifierad risk i sina arbetsuppgifter, t.ex. godsmottagning och truckförare, får information om hur de ska agera vid ett eventuellt tillbud/läckage. Förare av fordon på allmän väg ska ha särskild utbildning och kompetens ("ADR-intyg"). Övriga som är inblandade i transporten (lastning, lossning, intern transport, dokumentation) ska ha utbildning anpassad efter deras ansvar och arbetsuppgifter. För sådana transporter där det behövs finns en säkerhetsrådgivare knuten till verksamheten.

Komplettering med anledning av synpunkter från Södertörns brandförsvarsförbund (Sbff)

Riskutredning

Scania har uppdragit till ÅF-Infrastructure att genomföra en riskanalys enligt brandförsvarsförbundets frågeställningar. I den redovisas sammanfattningsvis följande.

De generella riskerna i det befintliga gjuteriet påverkas av att verksamheten idag bedrivs i byggnader som började uppföras vid 1900-talets början och som successivt förändrats med hänsyn till processförändringar och en ökad produktion. När ett nytt gjuteri uppförs kommer det från början att utformas för rationell hantering av råvaror, gjutgods, avfall och förnödenheter. Många risker kan därmed byggas bort redan från början. Detta obeaktat att produktionskapaciteten kommer att öka. Generellt bidrar placering och utformningen av det nya gjuteriet till att transporter, lossning och viss hantering av farliga ämnen kommer att göras längre ifrån omkringliggande bostäder och vägar.

Det kommer inte tillkomma några nya och helt obekanta processer och kemikalier, utan det rör sig om välbekanta omständigheter som Scania har stor erfarenhet av att hantera. Fokus i denna riskbedömning är därför att bedöma riskerna med den planerade hanteringen av gasol enligt utredningskravet i Lagen om Brandfarliga och Explosiva varor. Tre olycksscenarier kan generellt uppstå vid gasolhantering, nämligen jetbrand, gasmolnsexplosion och BLEVE.

Konsekvensavståndet vid en jetbrand i gasol är ungefär 20 meter vilket beräknats inträffa med frekvensen $1,9 \times 10^{-4}$ per år. I händelse av en gasmolnsexplosion är konsekvensavståndet 50 meter för allvarliga personskador. Fönster som kommer att finnas inom 75 meter ifrån cisternen och lossningsplatsen bör vara utförda i härdat glas för att minska risken för fönstersplitter som skadar personer inne i byggnaderna.

Frekvensen har konservativt beräknats till $7,7 \times 10^{-4}$ efter de förutsättningar som erhållits. I fall cisternen planeras i närheten av bemannade byggnader (kontrollrum, kontor eller liknande) bör en separat, kvantitativ riskutredning genomföras för att säkerställa byggnadens tålighet mot potentiella explosionstryck.

Den termiska strålningen från en BLEVE kommer ha stora konsekvenser inom en radie på 200 meter. Inom 300 meter kommer fönster att spricka att kunna spricka och det finns risk för sekundära bränder då trä kan självantända. Sannolikheten för en BLEVE är extremt låg (9×10^{-7} per år för en LPG-tank) men kylning av cisternen måste kunna genomföras från säker plats. Sannolikheten för att en BLEVE ska få konsekvenser som sträcker sig utanför Scantias område bedöms som extremt osannolik och bör inte vara dimensionerande.

Föreslagna säkerhetshöjande åtgärder som tagits fram i befintligt skede är följande:

- Möjlighet att kunna kyla gasolcisternen ska finnas.
- Rutin för lossning av gasol skall finnas. Förslagsvis kan krav finnas att operatör ska godkänna, alternativt vara närvarande vid, lossning av gasol till cistern. Lossning av gasol ska kunna ske utan att fordonet måste backa. Tvära kurvor bör undvikas och runt hörn med begränsat synfält bör speglar sättas upp. Skyltning och en lämplig hastighetsbegränsning ska också finnas inom området för att minska olycks- och påkörningsrisker.
- Placering av cistern, rörledningar och installationer skall göras i enlighet med SÄIFS 2000:4. Fönster inom 75 meter från cistern och lossningsplats bör utföras i härdat glas för att undvika glassplitter vid en explosion.
- Minimalt antal personer bör uppehålla sig inom 50 meter från lossningsplatsen.
- Ifall cisternen planeras i närheten av bemannade byggnader (kontrollrum, kontor eller liknande) bör denna byggnads tålighet mot explosioner kunna verifieras.
- När systemet planerats i mer detalj ska en mer fördjupad riskutredning för systemet genomföras.

Scania har stor erfarenhet av de processer och förfaranden som omfattas av den ansökta verksamheten. När bolaget 2015 ansökte om nytt grundtillstånd för hela verksamheten gjordes en bedömning av de huvudsakliga riskerna med verksamheten, dvs. även med avseende på det befintliga gjuteriet. Inga särskilda risker för människors hälsa och miljön från gjuteriet identifierades i denna grovriskanalys.

Scanias befintliga gjuteri började uppföras redan under 1900- talets början och har därefter successivt anpassats med hänsyn till förändringar i processer och ökad produktion. Den nu ansökta verksamheten innebär att ett helt nytt gjuteri ska uppföras. Det nya gjuteriet kommer från början att kunna anpassas till en rationell

hantering av råvaror, gjutgods, avfall och andra förnödenheter. Många riskfaktorer kommer därför att försvinna i och med byggnation av det nya gjuteriet. Detta gäller även med beaktande av den produktionsökning som planeras.

Omhändertagande av släckvatten

Projekteringen av det nya gjuteriet pågår men är ännu i ett för tidigt skede för att det ska vara möjligt att redan nu avgöra vilka konkreta åtgärder som är lämpligast för att minska riskerna för att förhindra spridning av släckvatten. I det fortsatta arbetet kommer frågeställningen om omhändertagande av släckvatten att beaktas tillsammans med utformning av kemikalieförvaring och risker för spill till dagvatten. Det som redan nu kan sägas är att samtliga kemikalieförråd kommer att vara invallade och att omgivande ytor runt planerad byggnad kommer att vara hårdgjorda samt att utrustning för att täcka brunnar kommer att finnas på plats. Så kallade punktskydd, sprinkler och hi-fog-anläggningar, kommer att installeras inom byggnaden på platser som anses innebära en större risk ur brandsynpunkt. Byggnaden kommer att delas in i brandceller. Möjligheter till omhändertagande av släckvatten utomhus ses över.

Scania har beaktat ett antal brandscenarier och utvärderat konsekvensen för miljön om dessa skulle inträffa. Slutsatsen är att det släckvatten som uppstår i samband med en eventuell släckinsats i de flesta fall kommer att kunna omhändertas inom byggnaden. Vid mindre och medelstora bränder som kan släckas med handbrandsläckare, brandposter eller med sprinklers kommer det släckvatten som uppstår sannolikt att stanna i byggnaden. I de fall där släckinsatser genomförs av räddningstjänsten är det svårt att bedöma vattenåtgången men vid en större brand, framför allt om hela byggnaden brinner och där släckinsatsen huvudsakligen genomförs från utsidan av byggnaden, finns det risk för att släckvatten når dagvatten och omgivande mark.

För det nya gjuteriet kommer en släckvattenplan att upprättas och hållas aktuell.

Uppfyllande av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken

Krav på kunskap

Scania har erkänt stor kunskap och erfarenhet rörande drift av gjuteriverksamheten som varit i drift under många år. Bolaget har därför hunnit skaffa sig ingående kunskaper och erfarenheter också rörande gjuteriverksamhetens påverkan på miljön. Drift och under-håll vid det befintliga gjuteriet sköts av personal med lång erfarenhet av verksamheten och erfaren personal kommer att driva även det planerade gjuteriet. Under idrifttagandet av det nya gjuteriet kommer det att bedrivas verksamhet i båda gjuterierna under en övergångsfas.

För utarbetande av miljökonsekvensbeskrivningen har engagerats extern expertis. Verksamheten är certifierad enligt ISO 9001 och 14001.

Skyldighet att vidta skyddsåtgärder m.m.

Av den tekniska beskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen framgår att Scania uppfyller sina skyldigheter vad gäller att utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön samt att bolaget använder bästa tillgängliga teknik.

Kemikalier

Inom Scaniakoncernen bedrivs sedan lång tid ett målinriktat och strukturerat arbete med granskning av kemikalier inför godkännande för användning i verksamheten och för att kunna ersätta kemikalier med sådana som är bättre ur miljö- och arbetsmiljösynpunkt. Kemikaliefrågorna redovisas närmare i den tekniska beskrivningen. En sammanställning av kemikalier som förekommer i gjuteriet med en användning överstigande 100 kg under 2016 med redovisning av riskfraser och faroklassning samt ingående ämnen och deras riskfraser finns som bilaga till den tekniska beskrivningen.

Hushållning med råvaror och energi m.m.

Av såväl miljö- som resursskäl arbetar Scania aktivt med att minska användningen av sand, vatten och energi samt mängden vfall.

Den sand som används är natursand och därmed en ändlig resurs. I det befintliga gjuteriet finns ett system med sandåtervinning där återvunnen sand kan användas som formsand men inte för framställning av kärnsand. Scania planerar att i det nya gjuteriet installera utrustning för ytterligare sandåtervinning. En sådan utrustning innebär att föroreningar avlägsnas från sanden så att den får sådan renhet att den kan användas också för kärnframställning. Detta medför att den mängd jungfrulig sand som behövs vid ansökt verksamhet inte ökar jämfört med fullt utnyttjande av gjuterikapaciteten i det befintliga gjuteriet. De mängder sand som behöver omhändertas externt minskar i motsvarande omfattning.

Energibesparande åtgärder vidtas fortlöpande i verksamheten och ingår i Scanias strävan att genom ständiga förbättringar minska energibehovet. En ökning av produktionskapaciteten från 30 000 ton smält järn till 90 000 ton smält järn kommer att medföra en ökad elförbrukning. Ett helt nytt smältverk kommer dock att innebära en sänkt förbrukning av el per ton smält järn. Med den ökade produktionen ökar också den mängd överskottsvärme som kan återvinnas genom uppvärmning av lokaler eller distribution till fjärrvärmenätet.

Metallavfall som spånor och skrot återvinns externt eller i det egna gjuteriet.

Lokalisering

Verksamheten har funnits på platsen sedan 1891. Omfattningen av tillståndsgiven verksamhet har befunnits tillåtlig. Det nya gjuteriet kommer att anläggas i anslutning till motorverkstäderna inom kvarteret Lastbilen. Området är planlagt för industriändamål. Området för det nya gjuteriet är till stora delar oexploaterad naturmark. Delar av området är anlagd parkeringsplats och är redan utfyllt och delvis hårdgjort. Det planerade gjuteriet är väl lokaliserat ur störningssynpunkt. Infrastrukturen vid Södertäljeanläggningen är god och transportmöjligheterna till

och från anläggningen är goda. Fördelarna med den nära anslutningen till anläggningen i övrigt gör att det inte är aktuellt att anlägga och driva ett nytt gjuteri på annan plats och därmed finns det inte skäl att utreda en alternativ lokalisering utanför Scantias verksamhet i Södertälje.

Slutsats angående tillåtligheten

De förpliktelser som följer av hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken är uppfyllda och den ansökta verksamheten är därmed tillåtlig.

Tillämpning av 16 kap. miljöbalken

Scania anser inte att det finns skäl att tidsbegränsa tillståndet.

Scania anser att den ansökta verksamheten kan bedrivas med de villkor som föreskrivs i 2016 års tillstånd.

Gjuteriet kommer att förläggas på mark där industriell verksamhet inte har bedrivits tidigare. Om föroreningar påträffas hanteras de i enlighet med bestämmelserna i 10 kap. miljöbalken. Anledning att föreskriva att Scania ska ställa säkerhet för efterbehandlingskostnader finns enligt bolagets uppfattning inte.

Scania har fullgjort sina skyldigheter enligt tidigare tillstånd.

De övriga verksamheter och särskilda anläggningar som behövs för Scania finns så att anläggningen kan utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt.

Miljökonsekvensbeskrivning och samråd

I den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen redogörs bland annat för den ansökta verksamhetens påverkan på omgivningen. Sammanfattningsvis kan anges att verksamhetens påverkan på miljön inte är betydande.

Verksamheten påverkar inte några skyddade intressen och medför inte att någon miljökvalitetsnorm överskrids.

Genomförda samråd redovisas i en till ansökan bilagd samrådsredogörelse. Länsstyrelsen meddelade under samrådsmötet att verksamheten ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas bl.a. följande.

Resursförbrukning - energi

Det planerade gjuteriet medför att energianvändningen vid Scania i Södertälje kan komma att öka jämfört med idag, framför allt avseende el. Bedömningen är dock att den relativa användningen, mätt per producerad enhet, kommer att minska vid en ökad produktion.

För redogörelse av miljöpåverkan i nollalternativet bör också hänsyn tas till miljöpåverkan vid framställning av gjutgods på annan plats. För att täcka behovet av gjutgods innebär nollalternativet att stora mängder gjutgods köps in från andra anläggningar i Europa. Det finns skäl att anta att motsvarande nivåer av energibehov finns även i dessa anläggningar. Ansökt ändring innebär därmed en ökad energiförbrukning lokalt inom Scantias anläggning men ur ett globalt perspektiv enbart att energianvändningen flyttar från en plats till en annan.

Resursförbrukning – sand

Den natursand som används utgör en ändlig resurs och därför behöver åtgärder som kan säkerställa en långsiktigt hållbar resursförbrukning vidtas. Idag finns ingen produkt som kan ersätta natursand i gjuteriprocessen. Det gör det angeläget att hitta metoder som kan minimera förbrukningen. Med införande av system för sandåtervinning kan mängden förbrukad sand per producerad enhet minska med 70 %. Det innebär att den mängd sand som ska omhändertas från det planerade gjuteriet är av samma storleksordning som i nollalternativet (30 000 ton). Bedömningen är därför att uppförande av ett nytt gjuteri ur ett långsiktigt perspektiv har positiva effekter på resursförbrukningen.

Kemikalieanvändning

Med en ökad produktion kommer användningen av kemikalier att öka. I det här sammanhanget kan dock inte bortses från att nollalternativet indirekt ger upphov till ytterligare förbrukning av kemikalier än vad som redovisas här, då Scania i nollalternativet behöver köpa in det resterande gjutgods som inte kan tillverkas inom ramen för befintligt gjuteri. Inom Scania finns en väl uppbyggd organisation för bedömning och hantering av kemikalier samt erforderliga rutiner för lagerhållning. Med etablerade rutiner och arbetssätt är bedömningen därför att den ökning som ansökt verksamhet innebär kan ske utan risk för människors hälsa eller miljön.

Konsekvenser av utsläpp till luft

Tillverkning av gjutgods kan ge upphov till utsläpp till luft på flera sätt. Utsläpp av stoft från gjuteriprocessen har länge behandlats som den enskilt väsentligaste frågan. Utöver stoft förekommer olika organiska ämnen där vissa är lättflyktiga medan andra vid ofullständig förbränning kan ge upphov till lukt i omgivningen. Andra luftutsläpp i gjuteriet sker vid målning och ytbehandling av gjutgodset där färger bidrar till utsläpp av flyktiga organiska lösningsmedel.

Utsläppen bidrar till olika lokala och regionala luftföroreningar som partiklar, lukt och bildande av marknära ozon.

Stoft

Höga halter av partiklar kan ge upphov till hälsoeffekter. Miljökvalitetsnormen för partiklar återges i nedanstående tabeller.

Miljökvalitetsnormer och övre (ÖUT) respektive nedre (NUT) utvärderingströsklar PM 10:

Medel- värdestid	MKN	ÖUT	NUT	Max antal överskridanden
1 dygn	50 µg/m ³	35 µg/m ³	25 µg/m ³	Får inte överskridas mer än 35 dygn per kalenderår (90-percentil)

Miljökvalitetsnormer och övre (ÖUT) respektive nedre (NUT) utvärderingströsklar PM 2,5:

Medelvärdetid	MKN	ÖUT	NUT	Max antal överskridanden
1 år	25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	17 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	12 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Får inte överskridas

Planerad ändring i Scantias verksamhet förväntas inte medföra att stofthalten ökar. Utgående halter från stoftavskiljare uppgår till mindre än $5 \text{ mg}/\text{m}^3$ och saknar praktisk betydelse för partikelhalterna utanför fabriksområdet. De har inte heller någon betydelse för partikelhalterna i de områden där halterna är sådana att det finns risk för överskridande av miljökvalitetsnormen för partiklar.

Lukt

Gjuteriverksamheten ger upphov till utsläpp av luktande ämnen. För att minska risken för lukt från det befintliga gjuteriet samlas gaser från processer som kan ge upphov till luktande ämnen upp och avleds i en 50 meter hög skorsten. Gaserna kan då spädas ut i en sådan omfattning att lukt normalt inte förekommer i marknivå.

En lukts förnimbarhet uttrycks vanligen med ett tröskelvärde (mg/m^3) som motsvarar en luktenhet per kubikmeter ($1 \text{ le}/\text{m}^3$). Lukttröskelvärdet $1 \text{ le}/\text{m}^3$ definieras som den halt där 50 % av befolkningen kan förnimma lukt. De värden som beräknats beskriver var de högsta lukthalterna (som minutvärden) förekommer som 99-percentil. Detta innebär att under 99 % av alla timmedelvärden underskrids de framräknade värdena. Orsaken till att man i luktsammanhang arbetar med så korta tidsupplösningar är för att korrigera mot näsans nära momentana reaktion. Det finns inte någon bestämd praxis med omgivningsriktvärden för luktämnen i Sverige. I stället görs i undersökningen jämförelser med omgivningsgränsvärden som gäller för lukt i Danmark och Norge, enligt nedanstående tabell.

Land	Omgivningsgränsvärde (le/m^3)	Medelvärdetid	Percentil
Danmark	5 - 10	En maxminut, maxmånad	99
Norge	1-2	En timme, maxmånad	99

Praktiska erfarenheter från luktmätningar och utförda spridningsberäkningar visar på att närboende upplever luktfrihet när haltnivån, beräknad på detta sätt, underskrider 0,2 - 0,5 le/m³ vid en opåverkad miljö. Vid nuvarande produktionsförhållanden och en skorstenshöjd 50 meter ovan mark beräknas de högsta luktnivåerna i marknivå till 0,4 le/m³. Det innebär att det finns en risk att lukt kan förnimmas i närområdet kring det befintliga gjuteriet. Det resultatet överensstämmer också väl med de faktiska erfarenheterna från verksamheten. Utifrån beräkningar för det planerade gjuteriet bedöms, om skorstenen höjs till 100 meter ovan mark, risken för att lukt kan förnimmas som mycket liten till försumbar (0,25 le/m³).

Utsläpp av organiska lösningsmedel och andra organiska ämnen.

I gjuteriverksamheten bedrivs ytbehandling och används olika beredningar som kan medföra utsläpp av organiska ämnen till luft. Uppskattat utsläpp vid lovgiven verksamhet är mindre än 1 ton och en försiktig uppskattning av utsläppen i ansökt verksamhet är mindre än 2 ton. I gjuteriet förekommer dessutom organiska lösningsmedel i bindemedel för coldbox. Därtill används i gjuteriet en del spritblack, lim och släppmedel vilka också innehåller organiska lösningsmedel. Användningen av organiska lösningsmedel förväntas öka från 42 ton till 139 ton per år vid en trefaldig ökning av produktionen i det planerade gjuteriet. De uppskattade utsläppen ökar då från cirka 10 ton till knappt 30 ton.

När smält järn hålls ned i gjutformen kommer organiska ämnen som finns i bindemedel och sotersättningsmedel att brytas ned och ge upphov till en del oförbrända kolväten med varierande miljöegenskaper. Totalhalterna organiska ämnen (TOC) har i det befintliga gjuteriet uppmätts till motsvarande 20-65 mg C/m³. Halten har bedömts motsvara ett utsläpp av 20 ton organiska ämnen. Av de ämnen som förekommer i gjuterigaser har bensen tillmätts särskild betydelse. Utsläppet av bensen har vid maximalt utnyttjad kapacitet i nuvarande gjuteri försiktigtvis uppskattats till cirka 2,5 ton per år och i den ansökta verksamheten till cirka 8 ton/år.

I atmosfärens lägsta skikt bildar kväveoxider och kolväten tillsammans med solljus marknära ozon. I luftkvalitetsförordningen (2010:477) anges miljö kvalitetsnormen för ozon till skydd för människors hälsa, enligt nedanstående tabell.

Miljö kvalitetsnorm	Medelvärdestid
120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Åtta timmarsmedelvärde (dygn)

Det finns även en miljö kvalitetsnorm för ozon till skydd för växtligheten.

Naturvårdsverkets tolkar dock lagstiftningen så att miljö kvalitetsnormerna för växtlighet inte ska tillämpas på platser där antropogena källor finns i närmiljön som påverkar halterna.

Utsläppen från Scania bedöms inte medverka till att miljö mål eller miljö kvalitetsnormer för marknära ozon överskrids i närområdet. Däremot bidrar utsläppen till de storregionala utsläppen av oxidanter i bakgrundsmiljö. Utsläppen av flyktiga organiska ämnen från Scania Södertälje förväntas öka i ansökt verksamhet till följd av ökad produktion. Nollalternativet innebär dock att produktion och utsläpp förläggs på annan plats i Europa. Eftersom miljö effekterna av utsläppen huvudsakligen är storregionala och inte lokala bör den vidare definitionen av miljö påverkan i nollalternativ vara tillämplig här.

Bensen tillhör gruppen flyktiga organiska ämnen (VOC). För bensen finns en nationell miljö kvalitetsnorm till skydd för människors hälsa som inte får överskridas och ligger som årsmedelvärde på $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Resultat från spridningsberäkningar avseende utsläpp av bensen från gjuteriverksamheten visar att halterna i marknivå är långt under miljö kvalitetsnormen både i nollalternativet och i ansökt verksamhet. Även miljö målet för bensen underskrids ($1 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Konsekvenser av utsläpp till vatten

Utsläpp till spillvattennätet

Från gjuteriprocessen uppkommer inget processavloppsvatten som leds ut på spillvattennätet. Sammansättningen på det utgående spillvattnet bedöms därför bli oförändrat jämfört med nuvarande förhållanden.

Dagvatten

Dagvatten, dvs. regnvatten från tak och hårdgjorda ytor, från det område som berörs av den planerade verksamheten kommer att ledas ut i ett befintligt dagvattensystem där vattnet infiltreras i den omgivande naturmarken. Vattnet transporteras därefter via marken och når slutligen sjön Saltskogsfjärden eller dess utlopp via den så kallade Industrikanalen. Industrikanalen är en kulvert under kvarteret Bilbyggaren som slutar i en öppen kanal som mynnar i Torpaviken, en del av Strömsviken. Strömsviken står i sin tur i förbindelse med Hallsfjärden, en innesluten vik av Östersjön som via Södertälje Kanal också är förbunden med Mälaren. Saltskogsfjärden är primärrecipient för dagvatten från Scantias industriområde. Saltskogsfjärden är även primärrecipient för intilliggande bebyggda ytor och vägar. Bland annat E4 och E20 har sannolikt viss påverkan på det dagvatten som provtas och analyseras av Scania (provtagningspunkt är utlopp från kulvert).

Dagvatten till Torpaviken, inklusive flödet från Saltskogsfjärden, analyseras regelbundet. Resultaten från senare år, i jämförelse med början av 2000-talet, pekar på att halten av suspenderat material har minskat. Halten av kadmium och bly har minskat och även zinkhalten uppvisar en nedåtgående trend. Övriga metaller har generellt legat på samma nivåer under senare år. Metallhaltningarna är under de föreslagna riktvärdena enligt regionala dagvattennätverket i Stockholms län med god marginal. Göteborgs Stad har i vissa fall satt lägre riktvärden och även dessa underskrids/tangeras. Kvicksilver är under analysens detektionsgräns och kan antas underskrida riktvärdena.

Påverkan bedöms vara oförändrad i ansökt verksamhet. Det vatten som når Torpaviken via Saltskogsfjärden bedöms inte påverka recipientens kemiska eller ekologiska status.

Avfall

Gjuteriet utgör en betydande källa till avfall från verksamheten i Södertälje. Gjuterisand med närmare 30 000 ton per år är det enskilt största avfallsslaget. För närvarande omhändertas gjuterisanden och används som konstruktionsmaterial. I ansökt verksamhet kommer utrustning för återvinning av sand att uppföras. Åtgärden kommer att möjliggöra återanvändning av sand även för tillverkning av kärnsand. Förbrukningen av jungfrulig sand förväntas därmed kunna minska med upp till 70 % och mängden avfallssand per producerad enhet kan reduceras kraftigt. Trots ökad produktionskapacitet är därför mängden omhändertagen sand i Södertälje ungefär lika i ansökt verksamhet och i nollalternativet.

Mängden stoft från stoftavskiljare förväntas uppgå till 260 ton vid lovgiven verksamhet. Vid ansökt verksamhet bedöms mängden kunna öka till cirka 790 ton per år. Vidare uppkommer i dagens verksamhet vatten från skrubbrarna för avskiljning av aminer.

Av betydelse för hanteringen av avfall inom Södertäljeverkstäderna är att spånor m.m. från bearbetning av egna ämnen kan återvinnas direkt i gjuteriprocessen. I ansökt verksamhet bedöms denna mängd till 6 600 ton per år. I sammanhanget förtjänas att nämnas att en del av det skrot som uppkommer i gjuteriet måste krossas innan det kan användas i smältverket. Idag sker denna krossning externt. I ansökt verksamhet planeras för att installera utrustning för krossning vilket innebär att 8 600 ton skrot som faller vid ansökt omfattning av verksamheten kan omhändertas direkt vid källan.

Nollalternativet innebär att stora mängder gjutgods köps in då kapaciteten i befintligt gjuteri inte är tillräcklig. Den produktion som sker i externa gjuterier genererar också avfall. Avfallsmängder uppkomna genom extern gjuteriverksamhet

redovisas inte här men bör nämnas då Scantias verksamhet indirekt ger upphov till sådant avfall i nuvarande verksamhet.

Transporter för gjuteriverksamheten

De förändringar som omfattas av den planerade ansökan kommer att påverka behovet av transporter. En bedömning av antalet transporter kopplade till gjuteriverksamheten visas i nedanstående tabell.

	Nollalternativet bilar/dag	Ansökt verksamhet bilar/dag
Intransport förnödenheter	7	12,08
Uttransport deponi	4,97	5,39
Intransport stödleveranser/ämnen	9	0,45
Utleveranser ämnen	0	8
Internt transporter	2,9	2,3
Summa transporter	24	28

Av tabellen framgår att antalet transporter till och från anläggningen, trots den ökade produktionen, bara bedöms öka med 4 transporter per dygn i ansökt verksamhet jämfört med nollalternativet. Räknat på antalet angörande fordon till Scania i Södertälje motsvarar denna ökning mindre än 1 %. Om det försiktigtvis antas att fordonet går tomt en väg motsvarar ökningen 8 fordonsrörelser för tunga fordon per dygn.

Beräknat på 56 fordonsrörelser per dygn eller 12 320 per år kan bidraget från gjuteriets transporter inom 5 km radie från anläggningen beräknas enligt tabellen nedan.

	Nollalternativ (ton)	Ansökt verksamhet (ton)
Koldioxid (CO ₂)	57	65
Kväveoxider (NO _x)	0,4	0,5
Kolväten (HC)	0,01	0,02
Partiklar (PM)	0,008	0,009
Svaveldioxid (SO ₂)	0,0001	0,0001

Utsläppen sannolikt har överskattats dels beroende på fordonsflottans allmänna förbättring, dels beroende på att miljöprestandan vid de transporter som Scania själva sörjer för i genomsnitt är avsevärt högre än i samhället i övrigt.

Genom att koncentrera tillverkningen till en plats minskar det globala transportbehovet avsevärt. Dessutom innebär en lokalisering i omedelbar anslutning till motortillverkningen att behovet av såväl externa som lokala transporter minskar. Behovet av gjuteriförnödenheter och utleveranser av block och cylinderhuvuden för bearbetning på annan ort kommer att öka. Detta uppvägs emellertid nästan helt av att inleveranser av ämnen upphör. Dessutom innebär den planerade sandåtervinningen att mindre sand kommer att behövas och mindre gjuterisand behöver omhändertas räknat per ton produkt. Vidare minskar transportbehovet genom att kassationer kan krossas lokalt före återvinning.

Behovet av transporter av gods för tillverkningen av gjutgods bedöms bara öka med några få fordon per dygn i ansökt verksamhet vilket innebär att det totala transportbehovet till och från verksamheten i Södertälje skulle öka med mindre än 1%.

Miljörisker

Inom Scania finns ett system för att systematiskt värdera och hantera risker i verksamheten. Målsättningen är att med ett proaktivt arbete förebygga och minska konsekvenserna av olyckor, onormal drift samt markföroreningar. Generellt bedöms riskerna i Scanias verksamhet vara låga eller måttliga och inga oacceptabla risker har identifierats utifrån tidigare utförda riskanalyser. Att tredje man och naturskyddsområden i närheten ska drabbas vid eventuella olyckor bedöms som mycket osannolikt. Anläggningen är inte placerad inom ett område där stora skred- eller rasrisker finns. Risken bedöms som låg för att dominoeffekter inträffar med allvarliga konsekvenser från verksamheten till omgivningen eller från omgivning till verksamheten.

Markförorening

För samtliga Scanias verksamheter finns ett fastlagt arbetssätt för att hantera frågor om markföroreningar. Detta innebär generellt att varje anläggning ska ha kunskap om risken för markföroreningar inom den egna verksamheten såväl när det gäller pågående verksamheter som tidigare aktiviteter. Där ska också finnas rutiner som syftar till att minimera risken för olyckor som medför spill till marken. Vidare finns fastställda rutiner för hur eventuell markförorening, till följd av pågående eller tidigare verksamhet, ska hanteras, dokumenteras och åtgärdas.

Av upprättad statusrapport framgår att föroreningshalter i jord inom området för det planerade gjuteriet är låga. Statusrapporten bör med hänsyn till den undersökningsplikt och det avhjälpandeansvar som redan finns vara tillräcklig för att det ska vara säkerställt att eventuella föroreningar som påträffas vid en nedläggning av verksamheten åtgärdas. Bedömningen är därför att ett nytt gjuteri kan uppföras utan risk för ytterligare föroreningar i mark eller grundvatten.

Buller

Beräkningar visar att med utförda bullerbegränsande åtgärder vidtagna kan nuvarande villkor innehållas under den övergångsperiod då befintligt och nytt gjuteri är i drift. När det nya gjuteriet är uppfört ska det befintliga gjuteriet tas ur drift. Av beräkningar framgår att ett nytt gjuteri inte medför något ökat bullerbidrag till omgivningen utan att det i stället skulle medföra förbättringar för boende runt Scanias verksamhetsområde i och med att det befintliga gjuteriet då kan läggas ned. För de bostäder närmast gjuteriets nya lokalisering, Skogvaktarvägen i Saltskog, beräknas bullerbidraget från gjuteriet som högst uppgå till 30 dBA och totalt med övrigt buller från Scanias verksamhet inräknat till 40 dBA när det befintliga gjuteriet avvecklats. Bedömningen är att det planerade gjuteriet tillsammans med andra utförda och planerade bullerdämpande åtgärder kommer ge en betydlig förbättring av ljudmiljön för de kringboende.

Industriutsläppsförordningen

Gjuteriverksamheten omfattas som framgår ovan av industriutsläppsförordningen.

För gjuterier finns ett Bref-dokument ("Reference Document on Best Available Techniques in the Smitheries and Foundries Industry") från 2005. Några slutsatser om bästa tillgängliga teknik har inte antagits. En redogörelse för hur det planerade gjuteriet följer kraven i referensdokumentet redovisas i en bilaga till den tekniska beskrivningen. Av redogörelsen framgår att den planerade verksamheten i alla relevanta avseenden motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT) enligt dokumenten. Scania har redan tidigare upprättat en statusrapport för det befintliga gjuteriet, vilken har ingivits till tillsynsmyndigheten i december 2014. En statusrapport för området för det nya gjuteriet har upprättats och ingivits till tillsynsmyndigheten i juli 2017. Statusrapporten bifogas också den tekniska beskrivningen. När det befintliga gjuteriet ska avvecklas kommer Scania att samråda med tillsynsmyndigheten avseende vilka undersökningar och åtgärder som kan vara motiverade.

Seveso

Verksamheten omfattas av den lägre kravnivån enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Scantias sevesoberäkning och handlingsprogram har bilagts den tekniska beskrivningen.

Igångsättningstid

Scania planerar att påbörja anläggandet av gjuteriet i juni 2018 med driftstart i mars 2021. Bolaget hemställer med hänsyn till oförutsedda händelser att mark- och miljödomstolen föreskriver att verksamheten ska ha satts igång senast fem år efter att tillståndet har vunnit laga kraft.

Verkställighetsförordnande

Scania hemställer att mark- och miljödomstolen förordnar att tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft för att ett eventuellt överklagande av frågor av mindre betydelse inte fördröjer anläggandet av gjuteriet.

INKOMNA YTTRANDEN

Telge Nät

Spillvatten

I ansökan skrivs det att den kommande utökningen av gjuterverksam heten inte ger upphov till några utsläpp till spillvatten av betydelse.

Telge Nät och Syvab förtydligar att endast spillvatten av hushållskvalitet accepteras av VA-huvudmannen (Telge Nät). Spillvattnets kvalitet ska utvärderas och bedömas enligt riktvärden fastslagna enligt Svenskt Vattens P95, Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet. Skulle någon eller några parametrar i spillvattnet avvika från dessa riktlinjer ska kontakt med VA-huvudmannen tas omgående.

Spillvattnet leds till Himmerfjärdsverket. Verket är Revaq-certifierat, vilket innebär att inga utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens prioriteringsguide PRIO får nå det kommunala spillvattennätet.

Fjärrvärme

I kompletterande yttrande har Telgen Nät anfört följande. Inom fastigheten finns leveranspunkter för både fjärrvärme och fjärrkyla. En ev. värme-/kylabehovsutökning måste undersökas för att se om servicen måste dimensioneras om. Hänsyn bör tas till befintliga fjärrvärme- och frikylaledning som finns i närområdet ifall dessa skulle påverkas på något sätt.

Södertörns brandförsvarsförbund (Sbff)

Sbff har i sitt första yttrande påtalat att det ansökningshandlingarna inte gått att finna någon riskanalys som ger svar på hur människa, hälsa och miljö påverkas vid en olycka. Sbff har även efterfrågat vissa uppgifter rörande frågan om släckvatten.

Efter det att bolaget inkommit med komplettering i dessa delar (se under rubriken Komplettering med anledning av synpunkter från Södertörns brandförsvarsförbund

(Sbff) ovan) har förbundet uppgivit att frågorna kan anses besvarade och att det inte har något ytterligare att erinra.

Länsstyrelsen

Tillstånd

Länsstyrelsen förutsätter att Scania meddelar tillsynsmyndigheten när de tar sitt tillstånd i anspråk.

Buller

Scania planerar att anlägga ett nytt gjuteri juni 2018 med driftstart mars 2021. Av bullerutredningen framgår det inte under hur lång tid bygg- och anläggningsarbeten kommer att vara på kvarteret Lastbilen. Redovisat material omfattar inte bullerbidrag från byggarbetsplatsen samt dess påverkan på omgivningen. Buller från byggarbetsplatser kan ge upphov till påtagliga störningar för kringboende, till exempel under grundläggningsarbeten. Avstånd till närmaste bostäder är cirka 500 meter från det nya gjuteriet. Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) gäller som vägledning för bedömning av buller från byggarbetsplatser. Detta bör förtydligas vid eventuellt förnyat tillstånd.

Nuvarande bullervillkor i tillståndet innehålls när båda gjuterierna är i drift. Detta gäller under förutsättning, enligt utförd bullerutredning, att bullerbegränsade åtgärder främst vidtas på befintligt gjuteri. Med hänsyn till att mätpunkter 1, 4 och 6 tangerar 45 dBA kan det vara motiverat att bolaget återkommande övervakar bullret från verksamheten under etableringsfasen.

När det nya gjuteriet är färdigbyggt, och befintligt gjuteri är avvecklat, bedömer bolaget att bullernivåerna till omgivningen kommer att minska jämfört med dagens bullernivåer. Det bör tydligt framgå, efter avveckling av befintligt gjuteri, att bolaget genom mätningar och beräkningar ska kontrollera att villkorade bullernivåer erhålls vid närmaste bostäder.

Spridningsberäkningar, lukt

Enligt Naturvårdsverkets branschfaktablad om gjuterier ska Coldbox-metoden undvikas när så är möjligt på grund av att metoden ger upphov till kraftig lukt. Den tekniska beskrivningen beskriver inga möjliga ersättningar till Coldboxmetoden och ingen motivering till varför metoden ska fortsätta användas finns.

Spridningsberäkningarna visar att en skorsten på 100 meter innebär att risken att förnimma lukt är mycket liten till försumbar. Bolaget har därför beslutat att bygga en sådan skorsten under förutsättning att de får bygglov. Alternativ till en 100 meter hög skorsten bör övervägas om bolaget till exempel inte skulle få bygglov.

Seveso

Länsstyrelsen anser att en grov riskanalys baserat på gjuteriets nya placering och eventuella dominoeffekter ska göras. En grov riskanalys går ut på att granska verksamheten i stora drag, identifiera riskkällor och möjliga skadehändelser.

Förorenade områden

Det är av stor vikt att vid nedläggning av befintligt gjuteri undersöka och bedöma föroreningsstatus (mark/grundvatten/byggnader) för att närmare bestämma eventuella nödvändiga efterbehandlingsåtgärder. Undersökningar ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

Miljönämnden

Miljönämnden anser att tillstånd kan ges och att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas. Miljönämnden tillägger att nämnden anser att det är anmärkningsvärt att utsläppen av lösningsmedel ska öka i större utsträckning än den aviserade produktionsökningen. Särskilt gäller detta bensen. Miljönämnden anser att i samband med att det byggs ett nytt gjuteri så ska lösningsmedelsutsläpp en närma sig 0-nivå.

I ansökan anges att det behövs en skorsten på minst 80 m för att inte luktstörningarna ska bli större än de är idag. Miljönämnden anser därmed att bolaget behöver mer ingående utreda möjligheterna att uppföra en skorsten på 80-100 meter

på det område där gjuteriet är tänkt att ligga utifrån de krav som ställs på den typen av byggnadsverk. Miljönämnden anser också att om mark- och miljödomstolen ger tillstånd till ändringen trots att det är osäkert om en skorsten på minst 80 meter kan byggas, så måste krav ställas på att bolaget åtar sig att genomföra andra åtgärder för att förhindra luktproblem, så att samma effekt uppnås.

BEMÖTANDE AV YTTRANDEN

Bemötande av yttrande från Syvab och Telge Nät

Vare sig det befintliga eller planerade gjuteriet ger upphov till något processavloppsvatten som ska avledas till det kommunala spillvattennätet. Bortsett från att mindre mängder oförorenat vatten i form av kondensat eller indirekta kylvatten kan förekomma, avleds endast sanitärt vatten till det kommunala spillvattennätet. Scania är väl medvetet om de krav som Syvab ställer på spillvatten och följer dessa.

Några särskilda villkor, utöver vad som gäller enligt gällande tillstånd, som syftar till att reglera hanteringen av spillvatten från det nya gjuteriet behövs inte.

Scania har noterat frågeställningarna avseende fjärrvärme och fjärrkyla som Telge Nät framfört. Synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta projekteringsarbetet.

Bemötande av yttrande från länsstyrelsen

Tillstånd

Scania kommer att meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Buller under byggtiden

Scania kommer att följa de allmänna råd som finns om buller från byggarbetsplatser under bygg- och anläggningstid. Det är inte nödvändigt att ange dessa bestämmelser som ett särskilt villkor i tillståndet.

Bullermätning i mätpunkter 1, 4, 6 under etableringsfas

Scania har naturligtvis ingen annan avsikt än att gällande villkor ska innehållas även under den tid som bägge gjuterierna är i drift. De beräkningar som utförts visar att så är möjligt. Under projektering av gjuteriet och efter idrifttagande kommer projekterade och vidtagna åtgärder att utvärderas och omgivningsbullret att kontrolleras fortlöpande med de beräkningsmodeller som hittills använts. Hur verksamheten ska kontrolleras med avseende på buller bör vara en fråga för egenkontrollen och är inte nödvändigt att reglera i tillståndet.

Spridningsberäkningar lukt

Scania konstaterar att Naturvårdsverkets branschfaktablad som det refereras till är från 1991 och representerar kunskapsläget för 16 år sedan.

Coldbox är en kallformningsmetod där en amin används som katalysator. Aminerna har mycket låg luktröskel och kan ge upphov till lukt i omgivningen om inga åtgärder vidtas. När coldbox började användas i större omfattning i Sverige medförde just otillräckliga åtgärder för inkapsling av maskiner och rening av ventilationen till att nya luktproblem uppkom vid många gjuterier. Det är mot den bakgrunden kommentaren i Naturvårdsverkets branschfaktablad ska ses.

Lukten från aminerna vid kärntillverkning har en annan karaktär och saknar samband med den branschtypiska gjuterilukt som ofta förknippas med stora järngjuterier.

Vid Scania infördes redan i början av 1980-talet rening av avgaserna från coldbox genom skrubbing med syra. Detta förfarande är idag praxis i branschen och lukt till följd av utsläpp av amin förekommer normalt inte. Coldbox-metoden har också blivit en av de vanligaste metoderna inom gjuterinäringen för att tillverka kärnor.

För Scania var coldbox i stället en viktig komponent för att minska andelen organiska bindemedel och därmed också utsläppen av luktande ämnen. Införandet av coldbox var ett sätt att ersätta den skalsand som hittills använts. Genom

införandet av coldbox minskade mängden organiska bindemedel i kärnorna vilket medförde avsevärda förbättringar avseende risken för lukt i omgivningen.

Alternativ till 100 m hög skorsten

Den spridningsmeteorologiska undersökningen som Scania låtit utföra (miljökonsekvensbeskrivningens bilaga B1) visar att risken för lukt vid ansökt produktionsmängd kommer att vara samma som idag redan vid en skorstenshöjd på 80 meter. Med en skorstenshöjd om 90 meter är det osannolikt att omgivningen överhuvudtaget kommer att påverkas av lukt, medan motsvarande skillnad i effekt är väldigt liten med en skorstenshöjd på mellan 90-100 meter.

Scania har åtagit sig att bygga en skorsten på 100 meter, under förutsättning att bygglov beviljas. Om bygglov inte beviljas, åtar sig bolaget att bygga en skorsten med den högsta höjd som tillåts.

Seveso

Scania har som framgår ovan låtit ÅF göra en riskanalys där de frågeställningar avseende risk som myndigheterna har ställt har bemötts.

Fastställa föroreningsstatus runt befintligt gjuteri för att kunna besluta om ev. efterbehandlingsåtgärder

Det befintliga gjuteriet utgör en IED-verksamhet enligt industriutsläppsförordningen, vilket bl.a. innebär krav på en statusrapport.

En sådan upprättades också 2014 och har ingivits till tillsynsmyndigheten. Enligt industriutsläppsförordningen ska därtill grundvattnets status kontrolleras återkommande. För det fall att verksamheten har orsakat någon betydande förorening i mark eller grundvatten, ska området återställas till det skick som framgår av statusrapporten.

Dessutom innehåller gällande grundtillstånd villkor 11 som innebär att en avvecklingsplan ska upprättas vid en nedläggning av verksamheten. Villkoret har

samma lydelse som i det tidigare grundtillståndet från 2008 (M 1865-07). När villkoret först fastställdes förklarade bolaget att även i det fall en del av verksamheten skulle läggas ned måste detta planeras i samråd med tillsynsmyndigheten. Det nu gällande villkoret måste förstås på samma sätt. Scania kommer att genomföra erforderliga undersökningar av föroreningsstatus i samband med nedläggning av befintligt gjuteri. Eventuella efterbehandlingsåtgärder kommer att vidtas i samråd med tillsynsmyndigheten. Scania kommer att i god tid före den slutliga avvecklingen anmäla beslut om avveckling till tillsynsmyndigheten.

Bemötande av yttrande från miljönämnden

Organiska lösningsmedel m.m.

I den process som ska användas i gjuteriet kommer, liksom i nuvarande gjuteri, coldbox-metoden att användas. Det bindemedel som används innehåller en del lösningsmedel. Lösningsmedlen behövs för att bindemedlen ska få rätt egenskaper och kunna användas i produktionen. Merparten av de lösningsmedel som tillsätts med bindemedlen kommer att förbrännas vid kontakt med det varma järnet, men det kan inte undvikas att en del avdunstar och medför utsläpp på det sätt som framgår av ansökan.

Det har inom branschen bedrivits ett omfattande arbete dels för att minska behovet av lösningsmedel, dels för att ersätta miljöfarliga lösningsmedel med sådana som har mindre miljöpåverkan. Successivt har också innehållet av lösningsmedel, särskilt sådana med miljöpåverkan, kunnat minskas. Det finns emellertid inga bindemedel för coldbox utan lösningsmedel som kan användas i verksamheten. I den ansökta verksamheten kommer användningen av coldbox att öka mer än produktionen. Detta förklaras dels av att motorutvecklingen leder till allt mer komplexa strukturer som förutsätter högre andel kärnor, dels av att den återvinning av sand som planeras förutsätter att alla kärnor i verksamheten kan tillverkas med samma kärnformningsmetod.

Den ökade användningen av lösningsmedel är därför en direkt följd av den verksamhet som omfattas av ansökan och de åtgärder för att minska användningen av jungfrulig sand som planeras. Scania vill erinra om att det nya gjuteriet fortfarande är under projektering och att valet av processer inte är slutligt avgjort i alla delar. Den redovisning av gjuteriets utformning som lämnats utgår ifrån den mest sannolika utformningen. Oavsett vilka processval som kommer att göras i olika delar av processen så gäller bolagets åtaganden om försiktighetsmått, miljöpåverkan och de villkor som föreslagits.

Övergången från det tidigare använda bindemedelssystemet, skalsand, som har skett har inneburit att mängden organiska bindemedel som behövs har minskat radikalt. Tillsammans med nya sotersättningsmedel har övergången till coldbox haft stor betydelse för att sänka utsläppen av organiska ämnen från gjuteriet, särskilt vad avser ämnen som kan ge upphov till lukt. De organiska lösningsmedel som förekommer utgör exempelvis bara cirka 10 av de organiska bindemedel som används i processen. De organiska lösningsmedlen är förvisso oönskade, men har samtidigt varit en förutsättning för att sänka den totala mängden organiska ämnen som tillförs processen med bindemedel och ger upphov till utsläpp. Även om de lösningsmedel som finns i bindemedlen utgör en betydande del av de "övriga lösningsmedel" som används inom gjuteriet så utgör de bara en del av utsläppen av organiska ämnen från gjuteriet.

Scanias bedömning är att de bindemedel som används för coldbox ger bäst förutsättningar för den nu aktuella tillverkningen, samtidigt som utsläppen av organiska ämnen, särskilt sådana som kan ge upphov till lukt, kan hållas på lägsta möjliga nivå.

Användningen av coldbox för alla kärnor är också en förutsättning för den återvinning av sand som utgör en betydande fördel ur miljösynpunkt med ett nytt gjuteri.

Att bygga ett nytt gjuteri innebär inte att det öppnar sig nya möjligheter att införa andra coldboxbindemedel. Redan i den befintliga anläggningen använder sig Scania av en modern process för kärntillverkning. De bindemedel som används är resultatet av en omfattande och långsiktig utveckling där bindemedlen successivt förbättrats bland annat med lägre innehåll av lösningsmedel, främst aromatiska sådana. Det utvecklingsarbete som bedrivs, till stor del i samarbete med branschforskningsorganisationerna där Scania tar aktiv del, har bolaget tidigare redogjort för i samband med att senaste ansökan om tillstånd för verksamheten i Södertälje prövades. Scania har där även åtagit sig att fortsätta detta utvecklingsarbete.

Scania känner inte till några coldboxbindemedel helt utan organiska lösningsmedel och det är inte sannolikt att sådana som är tillräckligt utprovade, kommer att finnas på marknaden i en snar framtid. Däremot pågår som nämnts en sådan utveckling och bland annat omnämns i den tekniska beskrivningen att ett bindemedelssystem med 10 % lägre innehåll av lösningsmedel är under utvärdering. Scania har inte någon annan uppfattning än miljönämnden om att det är önskvärt att minska mängden lösningsmedel i bindemedelssystemen och att målet för den processen är att det ska närma sig noll. I detta sammanhang bör nämnas att lösningsmedel med coldboxbindemedel utgör en del av det som avses med användning av organiska lösningsmedel för annat ändamål än i produkter för målning och rostskydd för vilken mark- och miljödomstolen delegerat möjligheten att föreskriva villkor till tillsynsmyndigheten.

Skorsten

Scania har åtagit sig att bygga en skorsten om 100 m om det är möjligt. Bolaget har utrett förutsättningarna för att uppföra en skorsten med den höjden. Varken Luftfartsverket, berörda flygplatser eller Försvarmakten har haft något att erinra angående uppförande av en 100 meter hög skorsten på angiven fastighet och position. Det kan därmed antas att en skorsten för de luktande utsläppen kan uppföras på det sätt Scania åtagit sig. Emellertid har kommunen inte kunnat lämna något bestämt besked i frågan eftersom resultatet av kommande bygglovsprövning inte kan föregripas. Scanias uppfattning är att det för att undvika att kommande

bygglov blir ett hinder för att utnyttja tillståndet bör ett villkor inte ange höjden på skorstenen. Det vore olyckligt med ett villkor som anger skorstenshöjd, särskilt som redan en betydligt lägre skorsten är tillräcklig för att säkerställa att riskerna för uppkomst av olägenhet av lukt inte ökar jämfört med dagens förhållanden. I detta sammanhang bör också erinras om att bolagets villkorsförslag för den ansökta verksamheten omfattar villkor 4 i gällande tillstånd. Det innebär att störningarna av lukt från den ansökta verksamheten inte får medföra olägenheter i omgivningen.

HUVUDFÖRHANDLINGEN

Vid huvudförhandlingen den 15 mars 2018 lämnade bolaget följande kompletterande information.

Tillståndet i mark- och miljödomstolens dom från 2016 har tagits i anspråk den 1 december 2017.

Under en övergångsperiod för intrimning av det nya gjuteriet behöver bolaget kunna fortsätta bedriva verksamheten i det gamla gjuteriet. Från det att produktionen vid det nya gjuteriet påbörjas kan det ta ca två år att trimma in det nya gjuteriet så att produktionen i det gamla inte längre behövs.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivningen

Mark- och miljödomstolen finner att den i målet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken avseende på såväl förfarande som dokumentation. Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas.

Tillåtlighet

Mark- och miljödomstolen noterar att ingen av de remissinstanser som yttrat sig i målet har motsatt sig tillstånd till den ansökta verksamheten.

Det planerade gjuteriet är väl lokaliserat ur störningssynpunkt. Infrastrukturen vid Södertäljeanläggningen är god och transportmöjligheterna till och från anläggningen är goda.

När det gäller lokaliseringen har bolaget redovisat att det inte är aktuellt att anlägga och driva ett nytt gjuteri utanför Scantias verksamhetsområde i Södertälje, då avsikten med den sökta verksamheten är att vinna fördelar med att den utökad gjuteriverksamhet kan ske i anslutning till den övriga produktionen och utvecklingsverksamheten i Södertälje. Domstolen finner att Scania visat att den valda platsen är lämplig, bl.a. då den även innebär stora fördelar från resurshushållnings- och utsläppssynpunkt. Det får härvid konstateras att det nya gjuteriet i allt väsentligt innebär en betydande minskning av de störningar i form av utsläpp till luft och buller som nuvarande gjuteri ger upphov till. Domstolen finner således att sökanden har lämnat uppgifter som ger tillräcklig grund för bedömningen att hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken och övriga tillåtlighetsbestämmelser i miljöbalken iakttas. Domstolen finner att den ansökta verksamheten är tillåtlig och att ansökan kan bifallas på de villkor som anges i domslutet.

Under en övergångsperiod för intrimning av det nya gjuteriet behöver bolaget kunna fortsätta bedriva verksamheten i det gamla gjuteriet. Från det att produktionen vid det nya gjuteriet påbörjas kan det ta ca två år att trimma in det nya gjuteriet så att produktionen i det gamla inte längre behövs.

Bolaget har uppgivit att man har för avsikt att under en övergångsperiod köra både det befintliga och det nya gjuteriet. Mark- och miljödomstolen finner att en sådan övergångsperiod för intrimning av det nya gjuteriet rimligen måste accepteras. Domstolen anser dock att tillståndsmeningen i domslutet bör förtydligas så att det framgår att bolaget även under denna övergångsperiod inte får grunda produktionen på mer än högst 90 000 ton smält järn. Bolaget har uppgivit att det kan behövas en sådan övergångsperiod på ca två år.

Villkor

Utsläpp till luft av stoft

Bolaget har uppgett att det alla väsentliga källor till stoft kommer att förses med högeffektiva stoftavskiljare som klarar det gällande kravet i villkor 6, vilket innebär att utgående stofthalten begränsas till mindre än 5 mg/m³. Bolaget har också uppgett produktionsutrustningarna i det nya gjuteriet kommer att kunna kapslas in bättre än i det befintliga, vilket innebär att luftflöden kan minskas. Den totala mängden utsläppt stoft från det nya gjuteriet kommer därför att kunna hållas i samma storleksordning som från befintligt gjuteriet trots produktionsökningen. Bolaget har också visat att bolagets bidrag till partikelhalterna utanför fabriksområdet är liten och att det inte medför att det finns risk för överskridande av miljö kvalitetsnormen för partiklar. Mark- och miljödomstolen finner mot den bakgrunden att det är tillräckligt att stoftutsläppen från det nya gjuteriet omfattas av det nu gällande villkor 6.

Utsläpp till luft av VOC, generellt

Bolaget har redovisat att utsläppet av VOC från målning av gjutgods i det planerade gjuteriet vid ansökt omfattning ökar, men blir mindre än 2 ton per år, och att begränsningsvärdet i villkor 2 avseende utsläpp från målning och rostskyddsbehandling inom hela Scania inte kommer att riskera att överskridas. Domstolen bedömer att det är tillräckligt att utsläppen från det nya gjuteriet får omfattas av det befintliga villkoret 2.

För andra utsläpp av VOC än från målning har bolaget redovisat att den tredubbling av produktionen i ett nytt gjuteri som ansökan avser ger en ökning av utsläppen från cirka 10 ton till knappt 30 ton per år. Bolaget har dock redovisat att det pågår en utveckling av bindemedel för kärntillverkning som bl.a. innebär att mindre bindemedel behövs, att mängden lösningsmedel i bindemedlet minskar.

Miljönämnden anser att utsläppen av lösningsmedelsutsläpp i ett nytt gjuteri borde kunna närma sig 0-nivå.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att bolagets arbete för att reducera användningen av organiska lösningsmedel och därmed utsläppen av VOC kommer att fortgå. Domstolen bedömer att det utöver detta arbete inte är rimligt att nu ställa krav på andra åtgärder. Här beaktas att bolaget visat att utsläppen inte riskerar medföra att halten av ozon riskerar att överskrida någon miljökvalitetsnorm.

Utsläpp till luft av luktande ämnen, skorstenshöjd

Bolaget anser att det räcker med att gällande villkor 4 får omfatta även verksamheten vid det nya gjuteriet. Bolaget har redovisat beräkningar som visar att den ansökta produktionen innebär att risken för att lukt kan förnimmas är mycket liten till försumbar ($0,25 \text{ le/m}^3$), om skorstenen höjs till 100 meter, samt att risken för lukt vid ansökt produktionsmängd kommer att vara samma som idag redan vid en skorstenshöjd på 80 meter. Bolaget har åtagit sig att bygga en skorsten med en höjd av 100 meter eller den lägre maximala höjd som tillåts i bygglovsprövningen.

Länsstyrelsen och miljönämnden har pekat på att bolaget bör redovisa och åta sig alternativa åtgärder för det fall bygglov inte ges till den av bolaget planerade skorstenen.

Mark- och miljödomstolen bedömer att bolagets utredning visar att risken för luktolägenheter i omgivningen blir mycket liten om skorstenshöjden blir minst 80 meter. Frågan är om det finns skäl att föreskriva villkor för vad som ska gälla om t.ex. den kommande bygglovsprövningen, mot förmodan, skulle mynna ut i en begränsning till en lägre höjd än 80 meter. Mark- och miljödomstolen konstaterar att villkor 4, såsom det är formulerat i gällande tillstånd från 2016, är begränsat till åtgärder för att kapsla in och avventilera gjuterigasen. Om skorstenen av något skäl som ligger utanför miljöbalksprövningen inte tillåts bli så hög att luktolägenheter inte kan uteslutas bedömer domstolen att det inte är säkert att inkapslings- och avventileringsåtgärder enligt villkor 4 räcker för att undvika luktolägenheter. Domstolen bedömer att det i villkoret bör göras ett tillägg så att villkoret omfattar

även andra åtgärder än inkapsling och avventilering, t.ex. reningsåtgärder. Villkoret 4 bör därför formuleras i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Utsläpp till luft av bensen

I målet har frågan om utsläpp av bensen uppmärksammats. Mark- och miljödomstolen anser att bolaget visat att utsläppen ger upphov till närmast försumbart tillskott till halten i omgivningen och halten ligger långt under miljökvalitetsnormen. Det är inte miljömässigt motiverat att reglera detta i villkor.

Spillvatten

Bolaget har redovisat att det, till det kommunala spillvattennätet, avleds endast sanitärt vatten samt små mängder oförorenade vatten som kondensat eller kylvatten. Scania har uppgivit att man följer SYVAB:s krav. Det föreligger inte skäl att särskilt reglera detta i villkor.

Dagvatten

Bolaget har redovisat uppgifter om dagvatten och dagvattenhantering som ger vid handen att påverkan på förhållandena i recipienten Torpaviken blir oförändrad vid ansökt verksamhet. Mark- och miljödomstolen anser inte att det är motiverat att föreskriva något särskilt villkor om dagvattenhanteringen för det nya gjuteriet.

Buller under byggtiden

Bolaget har åtagit sig att följa Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser under bygg- och anläggningstid. Mark- och miljödomstolen delar bolagets uppfattning att det inte nödvändigt att utöver detta åtagande meddela ett särskilt villkor i detta avseende.

Buller från driften av gjuteriet

Utredningen ger vid handen att det planerade gjuteriet kommer att innebära en betydlig förbättring av ljudmiljön för de kringboende. Förutsättningarna för att uppfylla gällande bullervillkor blir således bättre än vid drift av det gamla gjuteriet.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det är tillräckligt att verksamheten vid det nya gjuteriet får omfattas av det gällande bullervillkoret 10.

Igångsättningstid

Den av bolaget föreslagna igångsättningstiden om fem år bör föreskrivas.

Verkställighetsförordnande

Mark- och miljödomstolen finner att det föreligger skäl att förena tillståndet med ett verkställighetsförordnande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 3 maj 2018.

Bjarne Karlsson

Jan-Olof Arvidsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bjarne Karlsson, ordförande, och tekniska rådet Jan-Olof Arvidsson samt de särskilda ledamöterna Kia Salin och Per Storhammar.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

